



‘Wat gaan we doen met het centrum van Heerenveen?’

Tien voorstellen voor een toekomstbestendig centrum

Samenvattingen van de voorstellen
van de werkplaatsen:

2. Faciliteiten
3. Historisch waterverbindend Heerenveen
4. Ontmoeten
5. Cultuur verbindt
6. Groen
- 7.1 Toegankelijkheid
- 7.2 Verkeer
8. Activiteiten
9. Verbinden
10. Winkels

Achterin het boekje zijn de beslispunten gebundeld zoals die aan de
Burgerraad worden voorgelegd op zaterdag 25 mei 2019.

Werkplaats 2. Faciliteiten

Een gastvrij Heerenveen is het doel van de **werkgroep faciliteiten**.

Faciliteiten zijn een middel om een doel te bereiken.

De werkgroep faciliteiten heeft naar een groot aantal voorzieningen gekeken die bijdragen aan een gastvrij Heerenveen. **Vijf**, van naar ons idee belangrijke **voorzieningen** die bijdragen aan een gastvrij Heerenveen, heeft de werk groep verder **uitgewerkt**.

Fietsstallingen

Op dit moment is de fiets in het centrum ondergewaardeerd. Iedere parkeerplaats voor een auto heeft ruimte nodig voor 5 fietsen, dus simpel gezegd, als er meer mensen op de fiets komen dan kunnen er ook meer mensen in het centrum. Daarnaast is het ook een schone en gezonde vorm van vervoer die mensen letterlijk en figuurlijk in beweging houdt en hier kunnen wij rekening mee houden met het inrichten.

Wat opvalt aan het stallen van de fietsen is dat mensen liefst zo dicht mogelijk bij de plaats van bestemming de fiets neerzetten. Opmerkingen over het droog blijven van het zadel en het droog in kunnen pakken van de fietstassen na het boodschappen. De fietsbeugels die nu gebruikt worden zijn goed bruikbaar. Voor de elektrische fietser is het fijn dat hij de fiets ergens kan opladen. Opladen duurt langer en kan bijvoorbeeld gecombineerd worden met een bezoek aan de horeca. Laadplekken in de buurt van de horeca.

Kosten: meerkosten beperkt, onderdeel vernieuwing centrum Heerenveen.

Burgerbesluit:

De fiets is belangrijk en een gewenst vervoermiddel om mensen naar het centrum van Heerenveen te brengen. Ook bij het stallen van de fiets moet de fietser zich gastvrij onthaald voelen. Zorg in het vernieuwde centrum van Heerenveen voor:

1. Overdekte fietsstallingen nabij de supermarkten
2. Fietsstallingen met laad voorzieningen nabij horeca gelegenheden.

Spelen

Heerenveen staat bekend als Sportstad. Sport en spel gaan nauw samen. We denken hier aan dammen en schaken voor volwassenen (grote stukken). Dit kan ook op tafeltjes in de openlucht. Schaakstukken, damstukken, backgammon zelf meenemen of ophalen bij de horeca in de buurt.

De kosten voor een groot schaakspel zijn heel acceptabel (ongeveer 350 euro). De stukken zijn 65 cm hoog en er is ook een bord nodig (betegeld, geschilderd of mat?). Klik voor de mogelijkheden op onderstaande link:

https://www.beslist.nl/products/speelgoed_spelletjes/r/Groot_Buiten_Schaakspel

Burgerbesluit:

Spelen bevordert ontmoeting en verblijf in het centrum en draagt bij aan een gastvrij centrum.

1. Ontwerp in het nieuwe centrum 'spontane uitnodigende speelplekken'
2. Maak objecten multifunctioneel door bijvoorbeeld een schaakbord te verwerken in een bankje.

Bankjes

Ons plan is het om bankjes te plaatsen in het centrum. De bankjes geven het publiek de kans om rustig zittend te genieten van de omgeving zonder dat er betaald moet worden, zoals bij de horeca. De bankjes zijn een ontmoetingsplek. De kosten, aanschaf en onderhoud, worden gedragen door de Gemeente. Inwoners en bezoekers van het centrum van Heerenveen worden op hun wensen bediend. Zij hebben immers aangegeven bankjes te willen hebben.

Kosten vaste bankjes vanaf 2000 euro p/s. (<https://luc4me.com>)

Burgerbesluit:

Prettige en gezellige zithoeken bevorderen een gastvrij Heerenveen.

1. Maak in het centrum van Heerenveen voldoende zitplekken die niet alleen als rustpunt dienen maar door vorm, opstelling en uitstraling ook bijdragen aan ontmoeting.
2. Sluit bij de vormgeving van bankjes aan bij de historische plaats in het centrum (turfbootbankjes langs de Lindegracht en turf op het gemeenteplein).

Watertappunten

Uit onderzoek blijkt dat 87% van de mensen vindt dat kraanwater in de openbare ruimte beschikbaar moet zijn (bron: Vitens).

In het centrum van Heerenveen, bijvoorbeeld de overkluizing (beeld Duisenberg) het plaatsen van een watertappunt. Watertappunten dragen bij aan een het verminderen van afval en het stimuleren van het drinken van (leiding)water.

Voor het plaatsen van openbare tappunten werkt Vitens samen met Join the Pipe. De aanleg- en aanschafkosten voor een tappunt bedragen eenmalig circa 4.500 euro. De gemeente is daarna verantwoordelijk voor het onderhoud en de controle op waterkwaliteit (bijvoorbeeld legionella). Totaalbedrag voor 10 jaar is 6.100 euro per tappunt exclusief personeelskosten en controle op legionella en onderhoud.

Burgerbesluit:

Bij een gastvrij Heerenveen horen minimaal 2 openbare tappunten voor veilig en schoon drinkwater op centrale plekken in het centrum.

1. In het ontwerp van het nieuwe centrum minimaal twee drinkwater tappunten opnemen.

Openbare/opengestelde toiletten

Voor gastvrij Heerenveen voldoende openbare/opengestelde toiletten! Coördinatie en openstelling in openbare gebouwen door gemeente. Oproep aan horeca en winkels en aanmelding toilet bij Hogenoodapp.

Zorgen voor voldoende openbare/opengestelde/toegankelijke toiletten in het centrum van Heerenveen met goede zichtbaarheid (door sticker op deur/gevel). In eerste G1000-bijeenkomst heeft Heerenveen duidelijk gemaakt voldoende toiletgelegenheid in het centrum te wensen.

- Openbare toiletten (24/7 toegankelijk)

Opengestelde toiletten (in openbare gebouwen als gemeentehuis, buurthuis, bibliotheek, museum of bij winkels en horeca). Toegankelijke toiletten (voor mensen met beperking of chronische ziekte)

Rekening moet worden gehouden met verschillende doelgroepen: winkelend publiek, uitgaanspubliek, (toeristen-)bezoekers van centrum en bezoekers van evenementen van jong tot oud. Voldoende openbare en/of opengestelde toiletten horen bij een gastvrij Heerenveen. Beschikbaar stellen van toilet kan voor horeca/winkel omzet genereren. Er is een groep met buik- of blaasproblemen die de deur niet uit durft vanwege onvoldoende beschikbare toiletten. Groep zwangeren en gehandicapten ervaart problemen. Ook de groep ouderen, in toekomst steeds groter, kan het centrum blijven bezoeken en wordt minder snel eenzaam.

KOSTEN NIHIL

Burgerbesluit:

Toegang tot een toilet kan een verblijf in het centrum een stuk aangenamer en voor sommigen zelfs mogelijk maken. Een gastvrij gebaar met een glimlach. Zo doen we dat in Heerenveen.

1. Heerenveen sluit zich aan bij de Hogenood App
2. Ondernemers en gemeente gaan actief aan de slag met deze gastvrijheid.

Werkplaats 3.

Historisch waterverbindend Heerenveen



HISTORISCH WATERVERBINDEND HEERENVEEN

Samenvatting van het voorstel van de werkplaats Historisch Waterverbindend Heerenveen:

BRUGGEN TERUG

Plaats de historische bruggen Hoofdbrug en Garstenbrug terug in het centrum van Heerenveen.

Korte beschrijving van het voorstel

In het verleden zijn de Hoofdbrug en Garstenbrug verwijderd en vervangen door een dam, het centrum zou daardoor beter bereikbaar zijn voor alle verkeer. In de praktijk is gebleken dat het centrum hiermee werd afgesloten voor boten en de sfeer rondom de vaarten naar een bedenkelijk niveau is gezakt. Ons voorstel is om het centrum van Heerenveen weer goed bevaarbaar te maken en watersporters de mogelijkheid tot aanmeren in het centrum te geven. Daarmee wordt het centrum aantrekkelijker voor bezoekers en eigen inwoners.

Het voorstel bestaat uit het herplaatsen van de Hoofdbrug en Garstenbrug, het verlagen van de kades bij het water en het realiseren van aanlegmogelijkheden voor kleine en middelgrote boten. Het nieuwe vaargebied in het centrum loopt dan door langs de Nieuweburen en Heideburen. Bij de uit te voeren werkzaamheden zal tevens meer “groen” moeten worden gerealiseerd.

Bijdrage aan het centrum van Heerenveen

Door de levendigheid op het water terug te brengen wordt het centrum aantrekkelijker voor alle bezoekers. Op het water is altijd wat te zien en langs de kades zullen gezellige terrassen en zitjes ontstaan. Tevens biedt het water de mogelijkheid tot het organiseren van festiviteiten. Meer bezoekers en eigen inwoners zullen het centrum gaan bezoeken, elkaar ontmoeten, gezelligheid vinden en trots zijn op Heerenveen. De aantrekkelijkheid voor investeerders en middenstand zal aanzienlijk toenemen.

Inschatting van de kosten

De kosten voor het terugplaatsen van de bruggen bedraagt, voor aankoop en plaatsen, circa 3 miljoen Euro.

Andere consequenties aan het voorstel.

Bij de realisatie van de bruggen en gedeeltelijke herbestemming van de oevers zal gekeken moeten worden naar de vervoersstromen in het centrum en de behoeftes voor o.a. bevoorrading van winkels en horeca.

Wat vindt de rest van Heerenveen

De werkplaats verwacht een groot draagvlak voor het voorstel gezien het aantal deelnemers aan onze werkplaats, de overeenkomende plannen bij andere werkplaatsen en de vergevorderde plannen van de gemeente voor aanpassing van de kades.



HISTORISCH WATERVERBINDEND HEERENVEEN

Beslispunten voor de Burgerraad

Er is synergie tussen onze voorstellen en die van andere werkplaatsen, we sluiten ons aan bij de besluiten van de werkplaatsen “verbinden”, “ontmoeten” en “groen” voor het realiseren van aanlegplaatsen, verlagen van kades en uitbreiding van groenvoorziening.

Wij houden dan 1 beslispunt over voor de burgerraad:

Het herplaatsen van de Hoofdbrug en Garstenbrug in het centrum van Heerenveen

Concrete acties

Wanneer dit besluit door de burgerraad wordt aangenomen zullen plannen voor realisatie op korte termijn aan de gemeenteraad moeten worden aangeboden. In de planning moet rekening gehouden worden met uit te voeren kade onderhoud en beslissingen van andere werkplaatsen. De werkplaats Historisch Waterverbindend Heerenveen zal graag betrokken blijven bij het uitwerken van de plannen en de realisatie daarvan.



Figuur 1 oude Hoofdbrug



Figuur 2 oude Garstenbrug

Werkplaats 4. Ontmoetingen



Nooit alleen in 't♥ van Heerenveen

Werkplaats Ontmoeten



Nooit alleen in 't♥ van Heerenveen

Werkplaats Ontmoeten

Beleving, sfeer en ontmoetingsplaatsen zijn belangrijke onderwerpen die tijdens bijeenkomsten van de Werkplaats Ontmoeten naar voren kwamen. Bij het woord ontmoeting denken we aan: ontmoetingselementen zoals bankjes, gratis recreatie, maar ook ontmoeting op diverse pleinen en parken in het centrum van Heerenveen. Ontmoetingen komen tot stand tussen mensen, daarom ons motto:

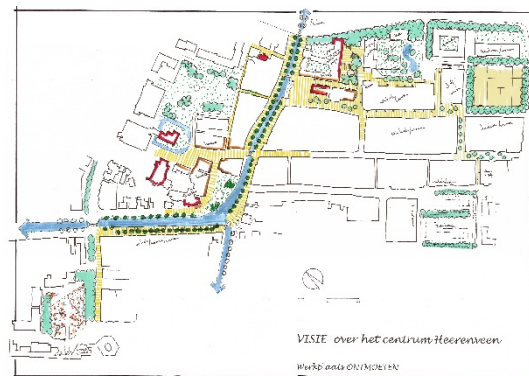
"Nooit alleen in 't♥ van Heerenveen"

Mensen die nu naar het centrum van Heerenveen gaan, verblijven er vaak maar kort, maar door het centrum levendiger te maken, wordt een langer verblijf gestimuleerd.

De Werkplaats Ontmoeten heeft een visie ontwikkeld waarin ontmoeten centraal staat. We richten ons vooral op ontmoetingen buiten en op pleinen in het centrum van Heerenveen. Er is nagedacht over aanpassingen op de korte termijn, maar er worden ook ideeën gepresenteerd die meer tijd nodig hebben om gerealiseerd te worden. Dit staat beschreven in dit plan.

In Heerenveen lijkt behoefte te zijn aan meer plaatsen om te ontmoeten zowel binnen als buiten. Nu ontbreken er gezellige verblijfsplaatsen waar je kunt genieten van activiteiten, een evenementenpodium, sport en spel, een speelfontein en openbare zitmogelijkheden. Tevens missen we sfeerverhogende aankleding, verlichting en bestrating.

Pleinen en parken zijn uitermate geschikt om elkaar te ontmoeten. De Werkplaats Ontmoeten neemt u mee op een route vanaf het station naar het centrum van Heerenveen. Onderweg komen we verschillende pleinen en parken tegen waarvoor nieuwe ideeën bedacht zijn. De beschreven looproute is hiernaast afgebeeld en is terug te vinden in bijlage.



Het Station

We starten bij het station, want veel bezoekers van Heerenveen komen binnen via het station. Dat moet een mooi visitekaartje van Heerenveen kunnen zijn, nu is dit plein helaas wat saai. Daarom zouden daar de volgende aanpassingen gedaan moeten worden om meer ontmoetingen tot stand te brengen:

- Het aanleggen van een bloemenparkje met zitgelegenheid
- Het plaatsen van een opvallend kunstwerk en een informatiepaneel.

Aan de randen van het stationsgebied zou horeca en funshopping een plaats kunnen krijgen. Vervolgens lopen we verder naar het Centrum waar we aankomen bij:

De Herenwal

De Herenwal is een doorgaande route voor verkeer richting de zuidkant van het centrum van Heerenveen. Onze werkplaats wil van de Herenwal graag verblijfsgebied maken voor fietsers en voetgangers. Laden en lossen blijft mogelijk, maar het doorgaande verkeer gaat eruit. De huidige brug richting Breedpad wordt een fiets- en voetgangbrug. Om het gebied aantrekkelijker te maken willen we een verlaagde promenade aanleggen langs het water en een hardhouten walkingfloor. Aanleggen met een boot blijft mogelijk. Vanaf het Breedpad zien we aan de overkant van het water:

Het Amelius van Oenemapark

In dit park liggen de oude fundamenteën van de Kruiskerk. Een mooi stukje historie in het centrum van Heerenveen. In dit park is ruimte voor ontmoeten aan het water en op het terras. In dit parkje missen we het gratis recreëren aan bijvoorbeeld een picknicktafel en bij de waterkant. De kade is hier nu nog te steil voor. De kade moet verlaagd worden zodat er verbinding met het water ontstaat. De werkplaats Ontmoeten heeft contact gehad met de Stichting Amelius van Oenemapark. De stichting heeft een plan ontwikkeld om de contouren van de Kruiskerk te realiseren in

cortenstaal. Dit is mede het initiatief van een aantal omliggende ondernemers. De Werkplaats Ontmoeten is enthousiast over dit idee en heeft het meegenomen in het plan. Op de contouren van de Kruiskerk is ruimte voor kleinschalige evenementen.

Er ligt een kans om in het Posthuis Theater een Grand Café te maken en meer ontmoetingen mogelijk te maken. Via het Amelius van Oenemapark gaan we naar:

De Oude Koemarkt

De Oude Koemarkt vinden we goed zoals deze nu is. Op de Oude Koemarkt is volop gelegenheid voor ontmoetingen. Er zijn veel terrassen waar betaalde recreatie mogelijk is.

Geerts Willigenplein

Dit plein is nu al geschikt voor ontmoeting. Jongeren komen samen in het jongerencentrum en verblijven op de banken in het groen en er wordt gebruik gemaakt van het speeltoestel. Er is een jeu de boulesbaan. Toch zijn er meer mogelijkheden met dit plein. De huidige weg (verlengde van de Paul Krugerkade) er dwars doorheen willen we verwijderen zodat het geheel één park wordt. Hierdoor wordt een groter parkplein gerealiseerd waar de indeling/aankleding vooral gericht is op sporten en bewegen voor jong en oud. Mogelkheden voor buitenfitness en een skatebaan kunnen worden toegevoegd. Op deze manier worden verbindingen gelegd tussen verschillende generaties. Daarnaast kunnen ook hier weer zitgelegenheden worden gecreëerd voor gratis recreatie. We verlaten het park via:

De Schoolsteeg en de Kerkstraat"steeg"

Om pleinen aantrekkelijker te maken voor ontmoeting is de toeleiding naar een plein belangrijk. Deze stegen zijn nu onaantrekkelijk. Met een paar kleine aanpassingen in de aankleding is dit op te lossen. Denk hierbij aan bijzondere verlichting, groen langs de gevel en kunstobjecten in de lucht. We komen uit op:

De Lindegracht

De zaterdagmarkt zou terug kunnen keren op de Lindegracht en op het Gemeenteplein. Daardoor wordt ook dit deel van het Centrum aantrekkelijker voor bezoekers. Vervolgens lopen we over de brug naar:

Het Gemeenteplein

Dit plein is al gericht op ontmoeting. Tijdens evenementen komen hier mensen samen. Tevens is er via de horeca aan de zijkant de mogelijkheid om betaald te recreëren. Het gratis recreëren ontbreekt hier. Daarom heeft de werkplaats ontmoeten als wens om een trapsgewijs plateau naar het water te realiseren om zo meer verbinding met het water te krijgen. We gaan door naar:

Het Ernst van Harenplein

Aan dit plein bevindt zich de Heerenveense School. De Werkplaats Cultuur doet voorstellen om hier een Cultuurhuis te creëren. Deze voorstellen worden door de Werkplaats Ontmoeten van harte ondersteund. Daarom hebben wij ons gericht op de buitenruimte voor de Heerenveense School.

Het parkeerterrein op het Ernst van Harenplein zou moeten verdwijnen.

Een mogelijkheid voor parkeren is aan het einde van de Nieuwburen op loopafstand van het centrum. Op het Ernst van Harenplein willen we een groen park/plein realiseren, een cultuurplein. Ontmoeten, gratis recreëren op kunstobjecten, een buitenpodium en een belangrijk element in ons plan is een speelfontein voor jong en oud. Water verbindt jong en oud. Bankjes waar kinderen op kunnen klimmen of ouderen kunnen zitten stimuleren ontmoetingen. Je creëert reuring op het park/plein om mensen te trekken. Zoals eerder al aangegeven is, komen mensen kort naar het centrum van Heerenveen. Door aantrekkelijke plekken te ontwikkelen bezoeken mensen het centrum langer en komen er meer ontmoetingen tot stand.

De Friese Markthal

De verbinding tussen, het mooie Gemeenteplein en het straks sfeervolle Ernst van Haren plein is erg onaantrekkelijk. Het is saai, erg schaduwrijk en grijs en het nodigt daardoor niet uit om doorheen te lopen.

Dit geldt ook voor de verbinding vanaf de Sieversstraat. Hiervoor heeft de Werkplaats Ontmoeten iets unieks voor Friesland bedacht, namelijk de overdekte **Friese Markthal**.

Deze Friese markthal vormt de verbinding tussen het Gemeenteplein en het Ernst van Harenplein. De Markthal is te gebruiken voor markten, tentoonstellingen, evenementen en een zitgelegenheid. De Friese Markthal wordt geheel zelfdragend tussen en langs de gebouwen voorzien van glas. Daarnaast is er sprake van bijzondere verlichting, verticaal groen en ruimtelijke- en glaskunst. Tevens is er een ingang naar de Heerenveense School waar een plek is voor een broedplaats voor bedrijvigheid en creativiteit, startups en werkplaatsen. Zie hiervoor ook de tekening in de bijlage.

Gashouderspark (toekomstvisie)

Voornamelijk groen in te richten ruimte voor leisure waarbij het parkeren verplaatst wordt naar het aangepaste Burgemeester Kuperus Plein. De huidige Kas, dan voor startende bedrijven hiernaar verplaatsen.

Als AH en C&A verplaatst worden naar het BK plein ontstaan hier mogelijkheden aan het Cultuurplein.

Burgemeester Kuperusplein (toekomstvisie)

Een plein voor grote evenementen waar ondergronds de parkeervoorziening uitgebreid zou moeten worden. Omkadering van het plein door bomenrijen handhaven.

Wat draagt het plan bij aan het Centrum van Heerenveen

- Maakt Heerenveen attractiever en gezelliger
- Stimuleert ontmoeten, bezoeken, toerisme en economie
- Versterkt gratis recreëren en bewegen
- Helpt eenzaamheid te voorkomen en versterkt contact tussen generaties
- De kloof tussen arm en rijk wordt kleiner door extra mogelijkheden voor gratis recreëren. Mensen die weinig geld hebben kunnen volop meedoen, meegenieten en bewegen!
- Ondersteunt "De Heerenveense School" en het culturele klimaat

Wat zijn de consequenties

- Budget voor de investeringen vrij maken
- Bewoners en bedrijven informeren en betrekken bij de ontwikkeling
- Verkeersstromen aanpassen
- Parkeervoorzieningen aanpassen
- Evenementenbeleid ontwikkelen c.q. aanpassen
- Marktverordening aanpassen

De geraamde kosten

De kosten voor het totale plan zijn (excl. Btw): **€ 5.350.000,-**

Een overzicht van de verschillende onderdelen zijn afzonderlijk geraamd in de bijlage.

Wat vinden de bewoners van Heerenveen er van

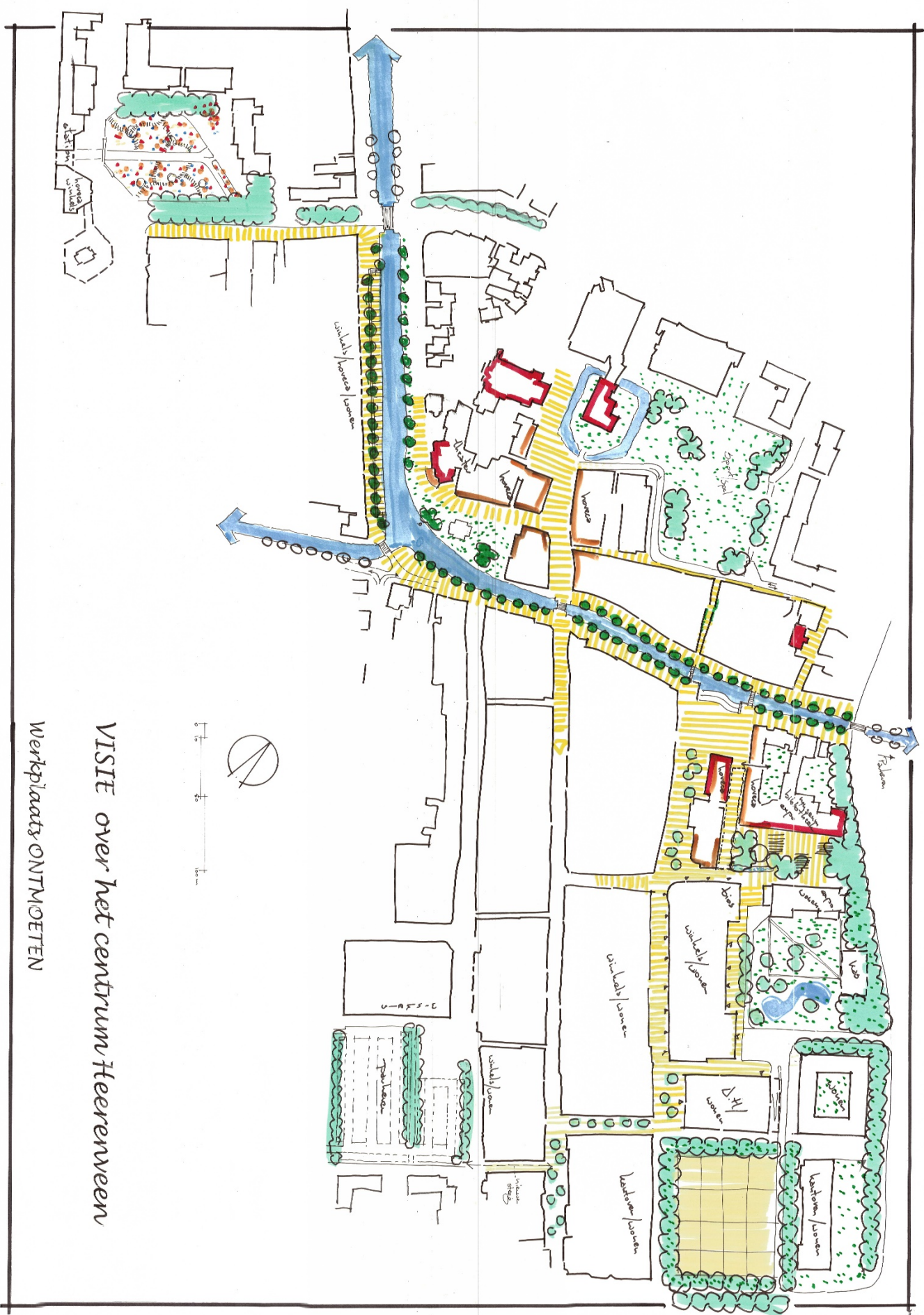
- Werkplaats Ontmoeten heeft contact gehad met andere werkplaatsen. Daarbij bleek overeenkomst en aansluiting te zijn met onze plannen.
- Er is contact geweest met de stichting Amelius van Oenemapark. Zij hebben contact met ondernemers rondom het park, die zijn enthousiast en willen ook financieel bijdragen aan het tot stand komen van het silhouet van de Kruiskerk.

Waar moet de Burgerraad over besluiten?

- Voor elk genoemd onderdeel van het plan een besluit tot instemming.

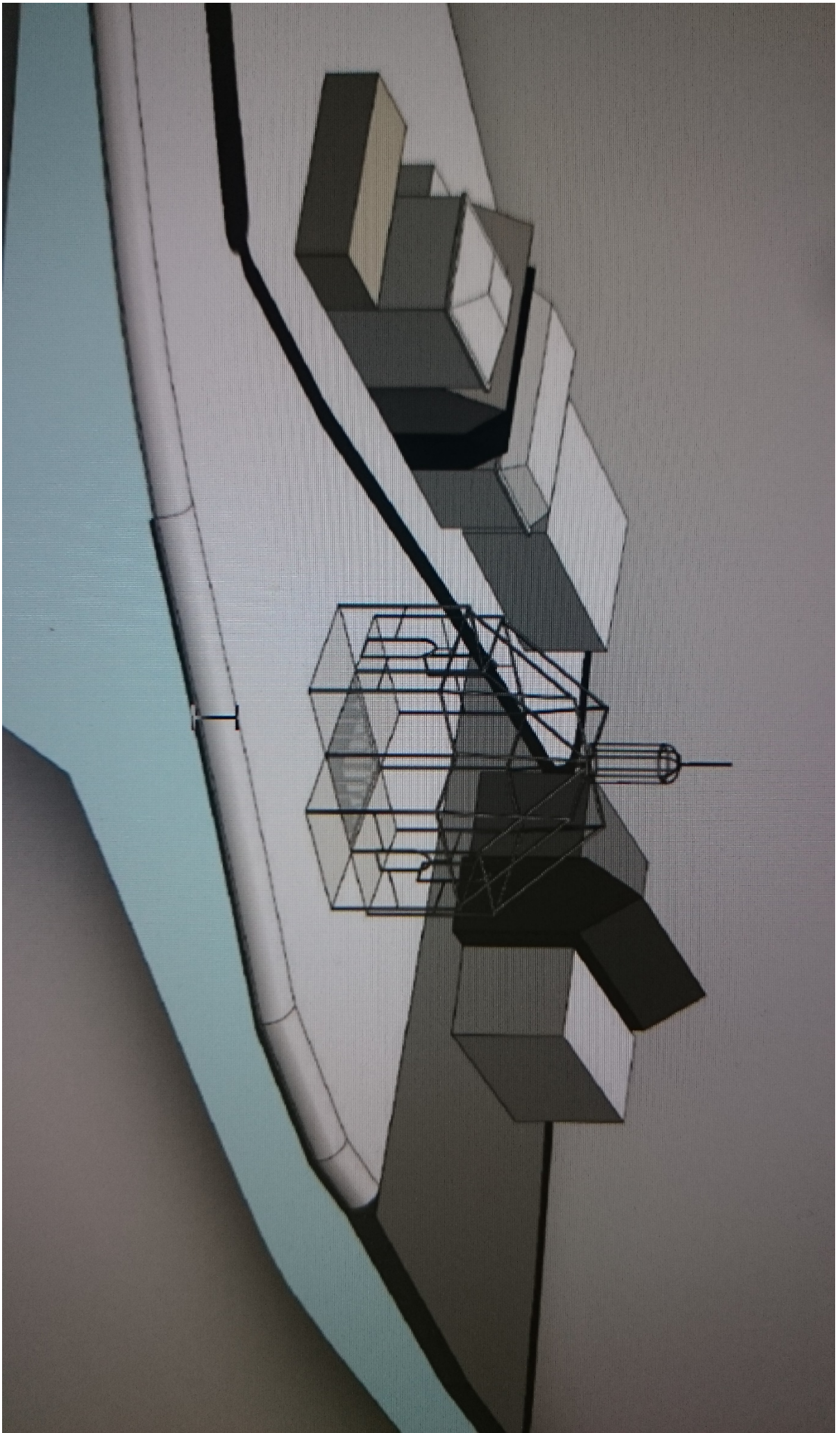
Bijlagen

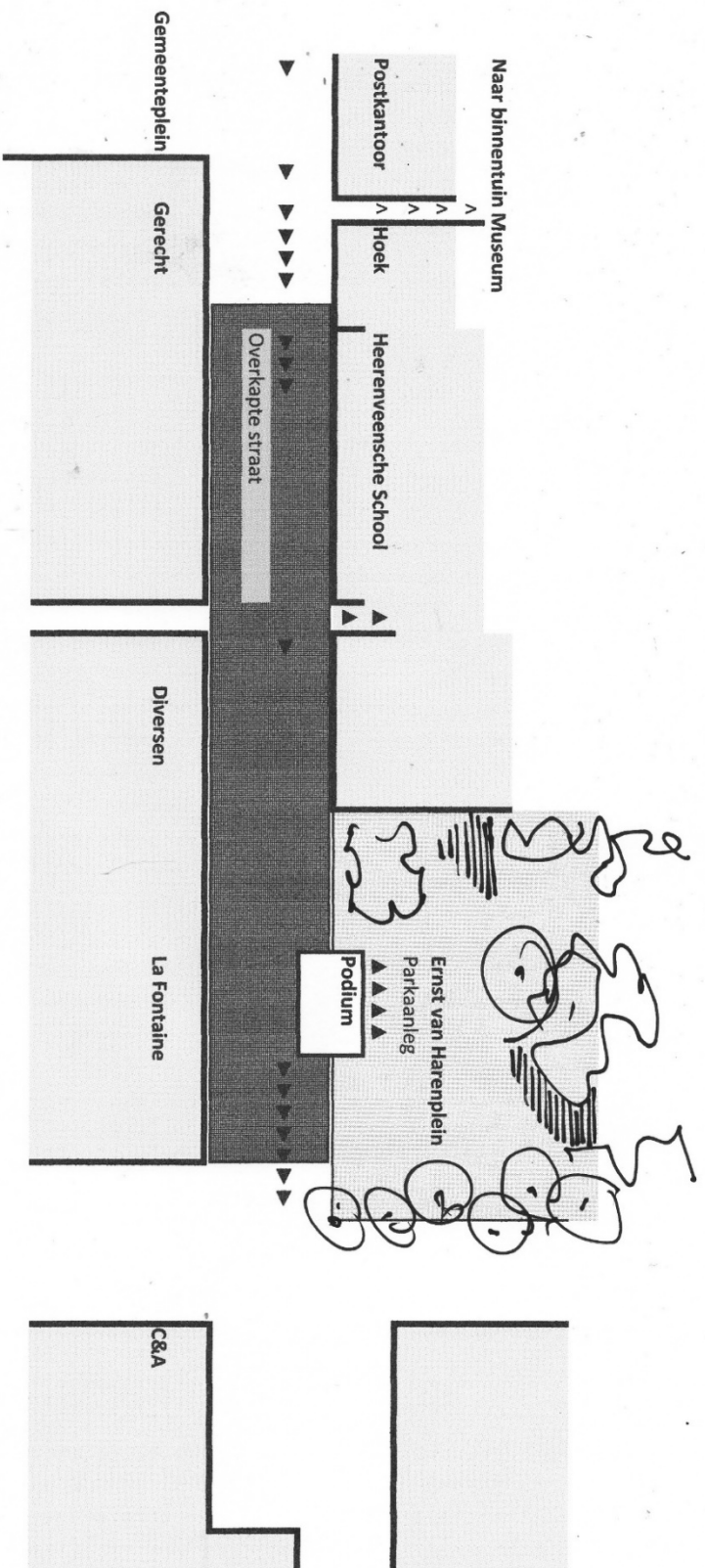
1. Plattegrond met de looproute
2. Afbeelding Kruiskerk in cortenstaal
3. Afbeelding overdekte Markthal
4. Kostenraming
5. Besluitenlijst



VISIE over het centrum Heerenveen

Werkplaats ONTMOTTEN





Met beglazing overdekte straat tbv Markt, Evenementen etc.

Lengte	76 m1
Breedte	10 m1
Hoogte gem.	5 m1

NB Niet op schaal!

KOSTENRAMING, (verkorte uitvoering)*"Voorzieningen die het ontmoeten in het centrum van Heerenveen stimuleren."***STATIONSPLEIN**

Herinrichten voorterrein, Terras- en padenstructuur aanbrengen, parkmeubilair en bomen aanbrengen).

"De eerste indruk" € 140.000,-

(Idee: Groot kunstwerk, Heerenveen promotie of iets dergelijks, is optioneel)

HERENWAL

Afsluiten autoverkeer, herstraten, verlaagde wandel- en aanlegkade, straatmeubilair en verlichting aanbrengen. Bestaande brug wordt fietsvoetgangersbrug.

"Onze Passantenhaven" € 855.000,-

AMELIUS van OENEMAPARK

Walkant verlagen t.b.v. plateau. Parkmeubilair voor recreëren zonder consumptieplicht.

Klein podium. Cortenstalen constructie in contouren van de voormalige Kruiskerk aanbrengen.

Hiermee een bestaand plan, samen met de initiatiefnemers opnieuw activeren.

"Gezellig park aan het water" € 220.000,-

GEERTS WILLIGENPLEIN

Park vergroten, herinrichten en aanvullen. Terrasplateaus, parkmeubilair, skateparcours met o.a. half pipe, fitnessparcours, en verlichting van de onderdelen aanbrengen. Park versterken door deels Paul Krugerkade in park integreren. Op jongeren afgestemd.

"Park voor Actief recreëren" € 845.000,-

SCHOOLSTEEG

Het aantrekkelijker en veiliger maken van deze rommelige verwaarloosde doorgang.

Herinrichten, herstraten, groene wanden, bijzondere verlichting, luchtobject(en)

€ 35.000,-

KERKSTRAAT(steege)

Het aantrekkelijker en veiliger maken van deze rommelige verwaarloosde doorgang.

Herinrichten, herstraten, groene wanden, bijzondere verlichting, luchtobject(en).

€ 25.000,-

LINDEGRACHT

Beide zijden geschikt maken voor de marktinrichting, enkele bankjes

"De markt" € 10.000,-

GEMEENTEPLEIN

Weer als marktplein gebruiken. Water dichterbij brengen door trapsgewijs plateau. "Het Marktpllein" € 200.000,-

ERNST v. HARENPLEIN

We gaan er vanuit dat in/bij de aangrenzende "Heerenveense school" de culturele activiteiten, waaronder ook een evenementenzaal, gebundeld worden tot het culturele hart van Heerenveen.

Op dit parkeerterrein een plein/park realiseren met ruime zitgelegenheden. Bomen die schaduw bieden.

Terrasjes en verblijf zonder consumptie plicht. In kunst geïntegreerde speelobjecten.

Een forse speelfontein. Schaaktafels. Een overkapt buitenpodium. Bijzonder verlichtingsconcept.

"Het cultuur park" € 420.000,-

GEMEENTEPLEIN (Straat)

Deze straat voorzien van glazen overkapping/hal met afsluitbare kopeinden. Geheel geïsoleerd en slagvast glas, met ventilatievoorzieningen. Hier wordt de 2^e ingang van de "Heerenveense school" broedplaats van bedrijvigheid, startups, creativiteit, werkplaatsen en -plekken, kleine productie etc. Stands en tentoonstellingen. Markten!

Spraakmakend inrichtingsconcept. Groene gevels. Ruimtelijke kunstzinnige objecten en bijzondere verlichting. Glaskunst in dak en kopgevels. Inrijden en bevoorrading moet mogelijk blijven.

Bestaande Horeca / bedrijven betrekken en kansen bieden in dit concept!

"De Friese Markthal" € 2.600.000,-

Totaal (excl. Btw) € 5.350.000,-

Besluitenlijst Werkplaats Ontmoeten

"Nooit alleen in 't ♥ van Heerenveen"

1. Station:

- Het aanleggen van een bloemenparkje met zitgelegenheid
- Het plaatsen van een opvallend kunstwerk en een informatiepaneel.

2. Herenwal:

- Onze werkplaats wil van de Herenwal graag verblijfsgebied maken voor fietsers en voetgangers. Laden en lossen blijft mogelijk, maar het doorgaande verkeer gaat eruit.
- De huidige brug richting Breedpad wordt een fiets- en voetgangbrug.
- Om het gebied aantrekkelijker te maken willen we een verlaagde promenade aanleggen langs het water en een hardhouten walkingfloor. Aanleggen met een boot blijft mogelijk.

3. Amelius van Oenemapark:

- Gratis recreëren aan picknicktafels
- Minder steil maken van de kade
- Klein podium
- Contouren van de Kruiskerk realiseren in cortenstaal

4. Geerts Willigenplein:

- De huidige weg (verlengde van de Krugerkade) er dwars doorheen willen we verwijderen opdat het geheel één park wordt.
- Sporten en bewegen stimuleren voor jong en oud door het plaatsen van buitenfitnesstoestellen en een skatebaan.
- Zitgelegenheid voor gratis recreatie

5. Schoolsteeg:

- Herstraten, aankleden met kunst, verlichting en verticaal groen.

6. Gemeenteplein:

- Aanleggen trapsgewijs plateau aan het water

7. Ernst van Harenplein:

- Parkeerplaatsen verwijderen
- Het park/plein aankleden met groen en bestrating
- Een buitenpodium realiseren
- Kunstobjecten plaatsen die tevens als bankje of speelobject gebruikt kunnen worden
- Een speelfontein plaatsen

8. De Friese Markthal:

Deze Friese markthal vormt de verbinding tussen het Gemeenteplein en het Ernst van Harenplein. De Markthal is te gebruiken voor markten, tentoonstellingen, evenementen en een zitgelegenheid.

- De Friese Markthal wordt geheel zelfdragend tussen en langs de gebouwen voorzien van glas.
- Aankleden met bijzondere verlichting, verticaal groen en ruimtelijke- en glaskunst
- Ingang creëren naar de Heerenveense School om toegang te krijgen tot een broedplaats voor bedrijvigheid en creativiteit, startups en werkplaatsen

Werkplaats 5. Cultuur



ONS VOORSTEL

Verbindt cultuur!

Vestig in/om De Heerenveense School een **Cultuurhuis** met een **Cultuurbureau** en een groen **Cultuurpark** waar alle culturele partners samenwerken en de inwoners en bezoekers met cultuur in aanraking kunnen komen en beleven.

Leg daartoe ook verrassende **Cultuurroutes** aan die de mensen informeren en tegelijkertijd (ver)leiden om het cultuurhart te bezoeken.

Rixt de Jong
Jaap Meijer
Marije Nutma
Albert Oost
Linda Palil-Trip
Lita Ponsen
Marjolein Reurich
Marijke van Rooijen
Betty van der Ven
Sytske Wille-Engelsma
Geert Dijkstra
Peter Voorzanger
Sandra Jakovljević
Douwe Wijbrands
Trientsje van der Meer
Benno de Groot
Piet Hein Oosterhagen



Het plan Cultuur verbindt is opgesteld door de werkplaats *Cultuur verbindt* van de G1000 Heerenveen.

Cultuur is voor iedereen

Van jong tot oud

Van bakker tot burgemeester

Van Aldeboarn tot Jubbega

Cultuur is van iedereen

VERBINDT CULTUUR, CULTUUR VERBINDT!

Op zaterdag 9 februari 2019 hebben meer dan 350 inwoners en ondernemers zich tijdens een Burgertop uitgesproken voor o.a. meer ontmoeting, groen, betrokkenheid, gezelligheid en verbinding in het centrum van Heerenveen. Dat is de start geweest van tien werkplaatsen, waaronder de werkplaats Cultuur.

In totaal hebben 16 betrokken inwoners de afgelopen periode gewerkt aan een plan rondom cultuur in het centrum. Dit heeft geleid tot een plan waarbij cultuur wordt ingezet als verbindende factor. Verbinding tussen de culturele spelers, verbinding tussen cultuur en samenleving en de verbinding tussen cultuur en het centrum. Want cultuur verbindt. En daarom adviseren wij cultuur met elkaar te verbinden.

Aanleiding en aanpak

In Heerenveen wordt al jarenlang de behoefte gevoeld om op het gebied van cultuur de krachten samen te brengen. Sinds 2011 zijn er verschillende initiatieven tot stand gekomen om de samenwerking tussen Bibliotheken Mar en Fean, het Posthuis theater, Ateliers Majeur en Museum Heerenveen te intensiveren (via bijvoorbeeld een Cultuurhuis).

De intenties hebben tot betere samenwerking geleid. Nu wordt de behoefte gevoeld om op dat pad verdere stappen te maken.

Tijdens de Burgertop op 9 februari is wederom duidelijk geworden dat de behoefte aan het versterken van cultuur door samenwerking en de verbinding van cultuur met het centrum nog steeds erg groot is. Inwoners en ondernemers zien dat cultuur in grote mate kan bijdragen aan het tot stand brengen van meer ontmoeting, gezelligheid en verbinding in het centrum.

De werkplaats *Cultuur verbindt* is ontstaan uit deze behoefte en is aan de slag gegaan met de verdere ontwikkeling van het plan rondom cultuur in het centrum. Hieruit is het plan *Cultuur verbindt* ontstaan.

De werkplaats is als volgt te werk gegaan:

- Acht bijeenkomsten met de 16 betrokken werkgroepleden;
- Twee inspiratiesessies waar belangrijke spelers uit het (culturele) veld zijn gevraagd om input. Gesproken is met Geert Dijkstra (directeur Posthuis theater), Oeds Westerhof (Culturele Hoofdstad 2018), Yvonne Bleize (Neushoorn Leeuwarden), Lieuwe Toren (Cultureel Kwartier Sneek), Jos Kraan (Cultureel- & Congrescentrum van Beresteyn, Veendam), Hans Koekkoek (oud raadslid Heerenveen), Frans Brouwers (oud wethouder Heerenveen), Hotze Jan Lolkema (grondverzet bedrijf);
- Er zijn bezoeken gebracht aan Cultureel- & Congrescentrum van Beresteyn in Veendam en De Nieuwe Kolk in Assen;
- In deelwerkgroepen zijn de verschillende onderdelen verder uitgewerkt waarna de werkplaats *Cultuur verbindt* in enkele sessies is gekomen tot het plan dat nu voorligt.

Onze visie

De werkplaats *Cultuur verbindt* heeft de volgende visie:

CULTUUR VERBINDT

Met het **Cultuurhuis** en **Cultuurpark** waar cultureel aanbod samenkomt voor iedereen, gericht op ontmoeten, culturen en actief deelnemen;

Waar het **Cultuurbureau** als verbindende en facilitaire organisatie gevestigd is;

En met **Cultuurroutes** die zorgen voor beleving en kleur in het hele centrum.



HET CULTUURHUIS

Het Cultuurhuis is gericht op de actieve en passieve cultuurbeleving, cultuurhistorie en cultuureducatie en heeft als locatie De Heerenvense School en omliggende panden.

In het Cultuurhuis werken culturele aanbieders samen. Hierbij denken wij aan Museum Heerenveen, Ateliers Majeur, Bibliotheken Mar en Fean, het Heerenveens archief, het Posthuis theater, Werkgroep Oud Heerenveen, VVV en andere culturele partners.

In het Cultuurhuis is onder andere een vlakke vloer theater, ontmoetingsplek, popkelder, ateliers, kunstcafé, bibliotheek 3.0 en oefenruimtes.

Voorstel

1. Wij stellen voor een Cultuurhuis (met faciliteiten voor iedereen) te stichten in De Heerenvense School waarin culturele functies met culturele instellingen geclusterd zijn. We adviseren de gemeente Heerenveen de eerdere onderzoeken én de behoefte van inwoners en ondernemers (zoals verwoord tijdens de G1000Heerenveen) als uitgangspunt te nemen.

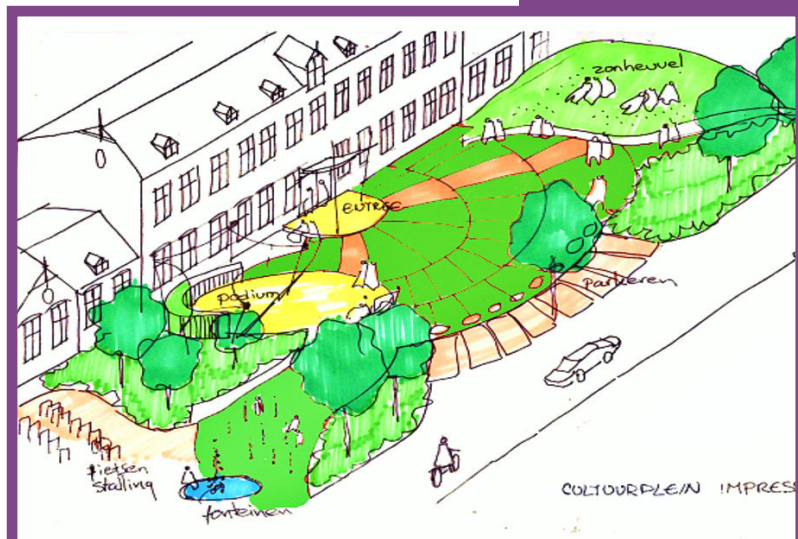


HET CULTUURPARK

Het Cultuurpark is een groene parkachtige omgeving en heeft als locatie het Ernst van Harenplein. In het Cultuurpark is er ruimte voor cultuurbeleving in de breedste zin van het woord. Het gaat hier om ontmoeten en beleven. Iedereen kan hier actief deelnemen aan cultuur en iedereen heeft hier een podium. En er is ruimte voor culturele evenementen en festivals.

Voorstel

1. Wij stellen voor het Ernst van Harenplein autovrij te maken en opnieuw in te richten tot parkachtige omgeving.
2. De 80 reguliere parkeerplaatsen worden verdeeld over de overige parkeergelegenheden zoals de Geert Willigenparkeergarage.
3. De 8 invalideparkeerplaatsen worden verplaatst in de nabijheid van het Van Harenplein.



Artist impression: Chris Wille



HET CULTUURBUREAU

Het Cultuurbureau is een facilitaire ondersteuningsorganisatie met een Cultuurbalie in het Cultuurhuis. Het Cultuurbureau wordt het aanspreekpunt voor iedereen in de culturele sector. Hier kan men terecht voor ondersteuning bij het realiseren van culturele plannen. Het Cultuurbureau brengt vraag en aanbod samen, faciliteert en houdt zich actief bezig met evenementen, activiteiten, promotie en educatie.

Voorstel

1. Wij stellen voor het Cultuurbureau op te richten.



CULTUURROUTES

We willen cultuur onderdeel laten uitmaken van het straatbeeld in het hele centrum. Op deze manier wordt cultuur niet enkel op het Cultuurpark en in het Cultuurhuis beleefd, maar worden bezoekers door het hele centrum verrast met cultuur.

Cultuurroutes verrassen, inspireren en informeren bezoekers aan het centrum over de Heerenveense cultuur, helden en geschiedenis. We zorgen onder andere voor bewegwijzering, kunst, informatiepanelen en muurschilderingen. De regie voor de Cultuurroutes kan op termijn worden uitgevoerd door het Cultuurbureau.

Voorstel

1. Wij stellen voor op korte termijn één cultuurroute door het centrum te maken. Deze route start bij het station en loopt via het Posthuis theater en de Dracht richting het Van Harenplein. Tijdens de route komen bezoekers in aanraking met de geschiedenis van Heerenveen. Op verschillende punten wordt met informatiepanelen deze geschiedenis opnieuw verteld.
2. We stellen daarnaast voor onderzoek te doen naar de huidige verdeling van kunst in de openbare ruimte, en waar nodig aanpassingen door te voeren.
3. Tot slot stellen wij voor onderzoek te doen naar de ontwikkeling van een app waar, naast de bestaande kunst en Cultuurroutes, mensen zelf 'nieuwe' kunst en cultuur aan kunnen toevoegen.



Foto: indebuurt Utrecht

BIJDRAGE AAN HEERENVEEN

Kunst en cultuur bepalen de identiteit van een mens, een groep, een volk en een land. Kunst en cultuur zijn de noodzakelijke ingrediënten van een gezonde maatschappij waarin de geestelijke en economische mens tot bloei kan komen. De behoefte aan meer verbinding, meer ontmoeting en meer cultuur is al uit de Burgertop gebleken. Maar ook uit een peiling die de werkplaats *Cultuur verbindt* tijdens Koningsdag heeft gedaan, is gebleken dat cultuur van groot belang is voor veel inwoners.

Het Cultuurhuis met het Cultuurbureau en het Cultuurpark kunnen uitgroeien tot een broedplaats voor (nieuw) talent in de regio. Het wordt de plek waar mensen graag naar toe komen om te ontspannen en te genieten van cultuur in de breedste zin van het woord. Kijken naar theater, samen muziek maken of aan de slag met een workshop beeldhouwen. Kunst en cultuur brengt mensen samen.

DRAAGVLAK

Dit project kan alleen slagen wanneer er voldoende draagvlak is. Daarom heeft de werkplaats *Cultuur verbindt* tijdens het G1000 traject op verschillende manieren gepeild hoe de ideeën bij belangrijke stakeholders vallen.

1. **De culturele partners:** De culturele partners werken samen aan vernieuwende initiatieven en zien veel voordelen in de hier omschreven voorstellen. Tijdens het G1000 traject zijn Museum Heerenveen en het Posthuis Theater actief betrokken bij de plannen.
2. **Inwoners:** Tijdens Koningsdag is er een behoeftepeiling onder bezoekers van het centrum gedaan. Tijdens deze peiling is gebleken dat er groot enthousiasme is voor meer cultuur in het centrum.
3. **Aanwonenden Van Harenplein:** Tijdens de G1000 is de VVE van 'Minckelerstate' gevraagd naar het autovrij maken van het plein om zo het Cultuurpark mogelijk te maken. De VVE heeft aangegeven hier geen enkele moeite mee te hebben.

BEELD VAN DE INGESCHATTE KOSTEN

Het is lastig concreet aan te geven wat de totale kosten zijn van dit project. Dit is afhankelijk van meerdere factoren zoals de fasering en de exacte invulling van het Cultuurhuis.

In eerdere onderzoeken naar dit Cultuurhuis worden ramingen genoemd die uiteenlopen van € 4 miljoen tot € 25 miljoen.

Cultuur is voor iedereen

Van jong tot oud

Van bakker tot burgemeester

Van Aldeboarn tot Jubbega

Cultuur is van iedereen

Werkplaats *Cultuur verbindt* G1000 Heerenveen



Werkplaats 6. Groen

Werkplaats Groen G1000



Van GROEI-kern maar GROEN-kern

Groen is meer dan mooi en gezond

Het Groene Hart van Heerenveen

In 2025, voor het eerst na lange tijd, gaan mijn vrouw en ik naar het centrum van Heerenveen. Vrienden hebben verteld dat er veel ten goede is veranderd. Bij binnenkomst valt meteen op dat de wegen veel groener zijn “aangekleed” en daardoor een rustige vriendelijke uitstraling hebben.

Wandelend langs het Gemeentehuis zien we gelijk een prachtige metamorfose. Van een saai, niet zo fraai gebouw naar een verrassend leuk verticaal begroeid en in het oog springend hart van de gemeente.

Op naar het Geert Willigenplein. Daar wacht ons opnieuw een verrassing: niet meer het kale grasveld, maar een ruimte met een waterspeelplaats voor kinderen, een pluktuin met bloemen en fruitbomen. Een echte belevenis en bovendien educatief. De bijbehorende bordjes geven uitleg en zo kun je lezen dat ook de bijen er veel plezier en baat bij hebben; stadsnatuur in optima forma. Verder staan er outdoor-fitnessstoestellen. De slogan -- samen sporten leidt tot samen leven - bewijst zich hier in de praktijk. Ook kan men zittend op verschillende bankjes toekijken hoe jong en oud zich vermaken op dit groene beweegplein.

We lopen verder via de Vleesmarkt naar de Dracht, de belangrijkste winkelstraat maar ook de saaiste. Deze is omgetoverd tot een leuke straat door andere bestrating met bomen, groene beplanting, zitjes en op diverse plaatsen bloeiende geveltuintjes. Ook de diverse stegen, die een verbinding vormen tussen de Dracht en de Gedempte Molenwijk hebben een metamorfose ondergaan, die bijdraagt aan de levendigheid van het winkelgebied.

Bij de Pleinweg valt het ons direct op dat de “kale” wand ook hier bedekt is met verticale gevelbeplanting. Het Burgemeester Kuperusplein ziet er bijna onherkenbaar uit: minder steen, meer “groen”. Zelfs een aantal parkeervakken is met speciale tegels vergroend. Door de bomen met onderbeplanting en bloembedden aan beide kanten en een groenstrook in het midden, ziet het plein er uitnodigend uit; groen, sfeervol en verkoelend. Ook is er een versmald trottoir aan de noordzijde, met hierdoor ruimte voor beplanting onder de bomen. Via de Sieversstraat, waar ook een duidelijk groenere invulling aanwezig is, gaan we naar het Gashoudersplein waar steen is verdwenen en het “vergroenen” goed zichtbaar is. Gelukkig zijn ook daar de kale gevels voorzien van verticaal groeiende en bloeiende planten.

Zo komen we op de kruising van de Sieversstraat met de Minckelerstraat, waar een soort rotonde met planten en zithoeken de visuele verbinding vormt tussen de Dracht en het Ernst van Harenplein. De parkeerplaatsen op dit plein zijn, met uitzondering van enkele invalide-parkeerplaatsen, verdwenen en vervangen door groen, kunst en beelden en gezellige zitjes. Met de aanwezigheid van het Museum ademt het geheel een sfeer van groen, rust en cultuur. Op naar het Gemeenteplein.

Het grote, grijze plein is veranderd door een vriendelijk ogende bestrating met daarin groen. De beplanting met o.a. een “Franse” tuin met kruiden en bloemen is slim ingepast, zodat het plein genoeg ruimte biedt voor activiteiten. Kijkend naar de Lindegracht zien we hier een grootse verandering: aan de noordzijde is het wandelgebied smaller gemaakt, waardoor er ruimte is gekomen om een groene aflopende oever te maken. Dit oogt vriendelijker en het water is zo beter beleefbaar. Op een info-bordje staat dat een dergelijk type oever al bestond omstreeks 1930, dus het oude gezicht is weer terug.

Op de terugweg naar huis kunnen we genieten van de beplanting op de van Kleffenslaan, de Koornbeursweg en ook de Herenwal. Samengevat: **wat een groene verademing! Wat een sfeervol centrum heeft Heerenveen.**



Toelichting

De burgertop in februari 2019 was heel duidelijk: er is te weinig groen en natuur in het centrum, het hart, de groei-kern, van Heerenveen. Het aanbrengen van meer groen heeft vele voordelen. Groen is voor de langere termijn.

Meer groen zorgt voor meer ontspanning, sfeer, biodiversiteit en is op meerdere manieren beter voor het (woon)milieu: schonere lucht, meer zuurstof en zorgt voor klimaatadaptatie. Bovendien nodigt het uit om elkaar te ontmoeten, biedt het een goed decor voor kunst en cultuur en geeft het ruimte voor evenementen. Groen is aantrekkelijk, sfeervol en gezellig. En biedt met de jaargetijden een afwisselend beeld.

Groen visie

Een centrum waarin GROEN in al zijn vormen prominent aanwezig is.

Een centrum met aandacht en zorg voor KLIMAATBESTENDIGHEID en het versterken van de BIODIVERSITEIT.

Waar de bewoners en bezoekers verrast worden door kleine groene ontmoetingsplekjes die uitnodigen tot RUST en ONTSPANNING.

Het verwezenlijken van de visie bereiken we door 3 hoofdthema's aan te pakken:

- 1: Vergroen de infrastructuur naar en door het centrum**
- 2: Combineer de functies in het centrum met vergroening**
- 3: Vergroen gevels en daken van gebouwen i/h centrum**

Met het eerste hoofdthema, de routes, kan direct worden begonnen: stenen er uit en groen erin.

Samenvatting van de hoofdthema's

1. Infrastructuur: De mens is een gewoontedier en volgt graag dezelfde routes. Het vergroenen van deze routes maakt ze aantrekkelijk en uitnodigend. Dit draagt bij aan sfeer en welzijn. Het vergroenen wordt gedaan door het aanplanten van extra bomen in combinatie met groen van grondniveau tot ooghoogte, in de verschillende straten leidend naar en door het centrum.

2. Vergroening van Functies: Via de routes kom je bij de diverse pleinen, hier is groene ruimte om te ontmoeten, ontspannen en van kunst, cultuur en gezelligheid te genieten. Er is onder andere een pluktuin, een beweeg- en speelplein en een kunst en cultuur plein en natuurlijk zijn er zitgelegenheden, waar mensen even tot rust kunnen komen in een vredige groene omgeving.

Gevels en Daken: Om optimaal gebruik te kunnen maken van de beschikbare ruimte in het centrum voor groen en natuur, worden de gevels en daken van winkels vergroent. De kleuren en geuren van de natuur dragen bij aan de beleving en sfeer in de winkelstraten en passen in het karakter van Heerenveen. De Gemeente Heerenveen geeft hierin het goede voorbeeld voor de overige vastgoedeigenaren door de gevel van het moderne deel van het Gemeentehuis te vergroenen.



Wat draagt het groenplan bij aan centrum van Heerenveen?

Je zou het niet denken, maar de meest belangrijke bijdrage aan het centrum is sfeer en beleving. Stedelijk groen draagt bij aan de sfeer van het centrum, en kan ook nog zo worden aangelegd dat de pareltjes (monumentale gebouwen, doorkijkjes e.d.) worden benadrukt en de lelijkheid van sommige gebouwen (deels) uit het zicht verdwijnen. Hierdoor wordt het centrum een plek waar mensen willen zijn.

Groen heeft veel meer voordelen: Studies tonen aan: natuur verlaagt stress, zorgt voor een lagere bloeddruk en heeft een positieve invloed op iemands stemming en concentratievermogen. Tevens zorgt het voor meer biodiversiteit, verbeterde luchtkwaliteit, verbeterde waterkwaliteit, vertraagde hemelwaterafvoer, voorkomen van hittestress en verhoogde CO2 opname.

Wat zijn de kosten?

Groen is een investering: in een aantrekkelijk en leefbaar centrum.

- 10.000 m2 stenen vervangen door beplanting in de routes en pleinen:
- Toevoegen 100 bomen in de routes en op de pleinen:
- Overige groen aanpassingen, zoals onderbeplanting en klein groen:
- Groene gevels Gemeentehuis; Ca. 1250 m2 gevel:

Inschatting kosten: € 500.000

Inschatting kosten: € 300.000

Inschatting kosten: € 200.000

Inschatting kosten: € 500.000

Wat zijn de consequenties?

Verhoging van welzijn: Aantrekkelijker en een meer ontspannen, sfeervolle uitstraling; Meer gelegenheid voor mensen om elkaar te ontmoeten, meer ruimte voor culturele elementen en evenementen. Verbetering van klimaat en milieu door verhoging van de biodiversiteit, verbeterde luchtkwaliteit, afvang van fijnstofdeeltjes, opname van CO₂ en betere opvang en afvoer van hemelwater. Groen zorgt ook voor demping van geluid. De vergroening creëert waarde die moeilijk in geld is uit te drukken. De verwachting is dat de waarde van onroerend goed in het centrum ook toeneemt (zie bijlage 3 onderzoek Wageningen)

Vermindering aantal parkeerplaatsen: De pleinen in het centrum hebben veelal een functie als parkeerruimte. Een belangrijke voorwaarde voor het vergroenen van de pleinen is dat het aantal parkeerplaatsen in het centrum wordt verminderd. Dit is op te vangen door: een Parkeerroute in te stellen, het beter vermarkten van de parkeergarage onder het Geert Willigenplein en het duiden van looptijden van de grote gratis parkeerterreinen aan de randen van het centrum. Daarnaast in zetten op bereikbaarheid van het centrum op de fiets (routes en fietsparkeerplaatsen).

Wat vindt Heerenveen?

Tijdens de G1000 Burgertop in februari 2019 is een heel duidelijk beeld naar voren gekomen. De inwoners van Heerenveen gaven veel stemmen aan Groen, Beleving, Gezelligheid.

Aan de groep GROEN de opgave om deze beleving om te zetten in een groen en gezellig centrum. De vertaling hiervan ligt voor u.



Plan van aanpak: Parken, pleinen en parkeren

Herinrichten pleinen en hun huidige functies:

- **GW-plein:** een leeg grasveld. **Toekomst:** speel en beweeg park waterspeelplaats, pluktuin, sportactiviteiten.
- **Gemeenteplein:** nu een kaal plein omgeven door gebouwen en water. **Toekomst:** gedeeltelijke beplanting "Franse" tuin.
- **Ernst van Harenplein:** nu parkeerruimte. **Toekomst:** opheffen parkeren, groene ruimte met beplanting, kunst en ruimte voor cultuur.
- **Gashoudersplein:** nu parkeerruimte. **Toekomst:** Een aantal parkeerplaatsen verdwijnt om ruimte te maken voor groen. De bestaande grafheuvel krijgt een natuurlijke uitbreiding op het Gashoudersplein.
- **Burgemeester Kuperusplein:** nu parkeerruimte. **Toekomst:** aan de oost-, noord-, west en zuidzijde onderbeplanting bij de bomen, plantenbedden en een groenstrook op het plein.

Uitgangspunt is dat ieder plein door de vergroening een sfeer oproept die als vriendelijk en uitnodigend wordt ervaren.

Van groenvisie naar groenplan: beslispunten

1. Stel de lange termijn groen visie 'Het Groene Hart; van groeikern naar GROEN kern' vast.
2. Stel voor de uitvoering van de hoofdthema's de volgende budgetten beschikbaar:
 - a. € 500.000 voor vergroening van de centrumranden in het kader van 'steen eruit, groen erin'.
 - b. € 300.000 voor aanbrengen van ca. 100 bomen in het centrum
 - c. € 500.000 voor het aanbrengen van een verticale geveltuin op het moderne deel van het gemeentehuis
3. Schrijf voor alle ruimtelijke plannen een groen-paragraaf voor waarin beschreven wordt wat het plan in groen bijdraagt aan het menselijk welbevinden, biodiversiteit, flora en fauna en klimaatadaptatie.
4. Laat een uitvoeringsontwerp maken voor de herinrichting van de Heerenwal waarin in ieder geval bomen worden toegevoegd en zoveel mogelijk rekening gehouden wordt met overige ideeën uit de G1000 voor deze straat.
5. Verhoog met 20.000 euro jaarlijks het budget voor aankleding van het centrum voor o.a. bloembaskets, watertappunten, prullenbakken, bankjes.
6. Stel een uitvoeringsontwerp op voor herinrichting alle bestrating in het centrum met als doel te komen tot een vriendelijke en groene uitstraling.
7. Stel een subsidieregeling op om groene daken en gevels in het centrum (en de rest van de gemeente) te stimuleren.

Bijlagen:

Bijlage 1: Presentatie

Bijlage 2: Beplantingslijst

Bijlage 3: Onderzoek Wageningen



Bijlage 2: Beplantinglijst

- Laagstam leibomen fruit (appels, peren e.d.)
- Struiken met rode en zwarte bessen
- Bloemenperk om daaruit te plukken
- Lavendel winterharde
- Haagse tuin met oa. geurende kruiden
- Vrouwenmantel
- Bloemenmengsel met grassen
- Bijenvoer als phacelia, borage, zonnehoed e.d.
- Maagdenpalm
- Viburnum
- Klimhortensia
- Kamperfoelie
- Gras met daarin bollen als crocus, narcis e.d.
- Leibomen als linde



Groen: meer dan mooi en gezond



Groen heeft meer positieve effecten op onze leefomgeving dan op gezondheid en welbevinden alleen. Groen kan ook een goede rol vervullen voor de waterhuishouding en biodiversiteit in de bebouwde omgeving. En het kan helpen de effecten van geluidsoverlast te beperken. Voorts kan groen een positief effect hebben op de vastgoedwaarde van woningen en kantoren. Dit document biedt meer inzicht in de algemene voordelen van groen en is daarmee een aanvulling op de factsheets die specifiek ingaan op de meerwaarde van groen in relatie tot gezondheid en welbevinden bij Wonen, Werken, Leren en Herstellen.

WAT GROEN DOET

- Een (klein) deel van de door groen opgevangen neerslag wordt vastgehouden (interceptie) en verdampt weer vanaf het oppervlak van dat groen. Hierdoor is het deel van de neerslag dat moet worden afgevoerd iets lager.
- Een deel van de neerslag wordt opgenomen in de bodem van het groen (infiltratie) en komt niet tot afspoeling. Dit leidt tot ontlasting van de riolering en helpt bij het handhaven van een goede kwaliteit van het oppervlaktewater (minder overstorten) en het drooghouden van de huizen.
- Slim aangelegd groen (groene daken, verlaagd aangelegde tuinen en parken, wadi's) biedt nog eens extra bergend vermogen.
- Groen in de directe omgeving van een woning verhoogt de vastgoedwaarde ervan.
- Goed ingericht groen is heel erg belangrijk voor de biodiversiteit in het stedelijk gebied.
- Groen kan bijdragen aan vermindering van de door bewoners ervaren geluidsoverlast.



TOEPASSINGEN

- Groene daken en wanden.
- Binnentuinen en daktuinen.
- Kamerplanten in de woonomgeving.
- Interieurbeplanting in de werk- en leeromgeving en in zorginstellingen.
- Planten, heesters en bomen rondom gebouwen en in het openbaar groen.
- Toepassing van plantenbakken.
- Wadi's en verlaagd aangelegd groen in tuinen en parken.
- Bloem- en plukweides, insectenhôtels.



BEWEZEN VOORBEELDEN

- De aanwezigheid van groen in de directe omgeving verhoogt de waarde van huizen met 4-15% afhankelijk van de lokale omstandigheden.¹
- Tien procent gevarieerd groen maakt de stad een prima leefgebied voor vlinders en bijen.²

Er zijn nog veel meer feiten en praktijkvoorbeelden over de meerwaarde van groen. Sla de gerichte documenten over Wonen, Werken, Leren en Herstellen hierop na of benader de in dit document vermelde informatiebronnen.



Bronnen:

1. Bervaes, J.C.A.M., Vreke, J., 2004. De invloed van groen en water op de transactieprizen van woningen. Alterra rapport 959. WUR-Alterra, Wageningen.

2. Hoffman, M., 2010. Biodiversiteit in tuin en plantsoen. Uitgave PPH, Boskoop.

De werking van groen nader toegelicht

Groen: meer dan mooi en gezond



WATERHUISHOUDING

Het KNMI heeft vier scenario's opgesteld voor klimaatverandering in Nederland. In alle scenario's neemt de frequentie van piekbuien en de neerslagintensiteit fors toe. Dit terwijl in het huidige klimaat al veel overlast ontstaat door overstromende straten, vol lopende kelders en dergelijke. Het Verbond van Verzekeraars verwacht een stijging van de schade tot meer dan 140%. Dit type wateroverlast kan behalve tot materiële schade ook leiden tot letselschade en zelfs dodelijke slachtoffers met name in hellende gebieden (bijv. Zuid-Limburg) als kleine wateren uitgroeien tot kolkende watermassa's.

Vergroting van de hoeveelheid groen in de stad verbetert de waterhuishouding en vermindert de problemen door neerslagpieken.

DE WERKING VAN GROEN

- Groen zorgt ervoor dat niet alle neerslag hoeft te worden afgevoerd. Een deel wordt "vastgehouden" op het oppervlak van blad, stam en takken (interceptie) en verdampst weer na de bui. Ook de niet-versteende bodem onder groen draagt bij aan dit effect. De neerslag die hierop valt spoelt minder snel weg dan op een verharding en een groter deel hiervan komt tot verdamping. In bossen kunnen loofbomen zo 5-20% van de jaarlijkse neerslag opvangen en naaldbomen zelfs tot 50%. Uit de bodem kan nog eens 5-34% van de neerslag verdampen. In vergroende gebieden in de stad kunnen deze cijfers worden benaderd.¹
- In groene gebieden kan het water vrij in de bodem infiltreren waardoor het bodemwater en uiteindelijk het grondwater worden aangevuld. Een deel van dit water wordt later door de vegetatie opgenomen en deels weer verdampst. In vergelijking met gebieden met een gesloten verharding hoeft daardoor minder water te worden afgevoerd en wordt de afvoer bovendien vertraagd (afvlakking van pieken). De infiltratiesnelheid hangt af van het bodemtype en kan meer dan 50 mm/uur zijn in goed doorlatende bodems (grof zand). Groen stimuleert de infiltratie doordat begroeide en goed doorwortelde grond veel beter water opneemt dan kale grond.²
- Groene daken met name op grote gebouwen zoals fabriekshallen, ziekenhuizen en grote kantoren helpen om neerslagpieken af te vlakken doordat ze een deel van de neerslag vasthouden en het overschot vertraagd door laten. Intensieve groendaken, d.w.z. met een substraatlaag van meer dan 15 cm, hebben het meeste effect en kunnen 50-80% van het gevallen regenwater vasthouden en later weer verdampen. Dit werkt goed voor kleine en middelgrote buien, maar bij grote buien is de opslagcapaciteit van groene daken alleen ontoereikend. Dan zijn aanvullende maatregelen nodig.³

- Waterkwaliteit: Groen kan op industrieterreinen soms ook worden ingezet voor biologische reiniging van vrijkomend afvalwater in helofytenfilters. Deze functie kan worden gecombineerd met opvang van piekbuien.
- In de stad kunnen groene oevers en helofytenfilters worden gebruikt om de waterkwaliteit te verbeteren. Een verticaal helofytenfilter kan worden gebruikt voor de biologische zuivering van huishoudelijk afvalwater van stikstof, fosfaat en zware metalen. Gerekend moet worden op 2,5-5 m² helofytenfilter per IE (inwonerequivalent). In diverse wijken zijn hier voorbeelden van (vb. wijk Drielanden in Groningen, Aardehuizen in Olst en de Erasmusgracht in Amsterdam).⁴

AANBEVELINGEN

- Vergroting van het oppervlak groen t.o.v. de oppervlakte met verharding en bebouwing beperkt de hoeveelheid af te voeren neerslag. Ook groene daken dragen hier aan bij.
- Diep wortelende planten (bomen en struiken) zorgen er voor dat water makkelijker door kan dringen in de diepere grondlagen. Een gevarieerde bodembedekkende beplanting (bomen in combinatie met struiken en een kruidenlaag) is het meest effectief en voorkomt bovendien verslapping en erosie.
- Beplanting van wadi's verbetert de infiltratie, draagt bij aan de biodiversiteit, maakt ze geschikt als ecologische verbindingzone en vergroot de belevingswaarde van het groen in een buurt.
- Planten voor wadi's moeten bestand zijn tegen tijdelijke (zeer) hoge waterstanden en daarnaast ook drogere perioden kunnen doorstaan; bomen op de rand i.p.v. onderin vergroot de mogelijkheden.

Bronnen:

- Gerrits AMJ 2010, *The role of interception in the hydrological cycle*, proefschrift TU-Delft.
- Green WH and Ampt GA 1911 *Studies on soil physics. The journal of agricultural science* Volume 4, Issue 1 p. 1-24.

3. Getter K.L & D.B. Rowe. *The role of extensive green roofs in sustainable development*. HORTSCIENCE 41(5):1276-1285. 2006.

4. Aquarama 2011; "Rietland bvba wil rietveldsysteem op een hoger plan tillen"; Aquarama nummer 51, Dossier Waterzuivering & Hergebruik.

De werking van groen nader toegelicht

Groen: meer dan mooi en gezond



VASTGOEDWAARDE

Groen zorgt voor een aantrekkelijk vestigingsklimaat en speelt een rol voor met name de vestiging van hogere en middeninkomens in een stad.

DE WERKING VAN GROEN

- Groen verhoogt de waarde van onroerend goed; de waarde stijgt bij zicht op water (15%), open ruimte (10%), park (6%) of plantsoen (5%).¹
- Groen verfraait de omgeving en kleedt gebouwen aan en verhoogt de aantrekkelijkheid van het gebied en leidt daardoor tot een beter vestigingsklimaat zowel voor burgers als bedrijven. Een mooie groene omgeving zorgt voor een goed leefklimaat voor expats en dat is belangrijk als vestigingsfactor voor grote internationale bedrijven.²
- De criminaliteit in groene wijken is minder en bewoners voelen zich veiliger dan in wijken zonder groen.³

Bronnen:

1. Bervaes, J.C.A.M., Vreke, J., 2004. De invloed van groen en water op de transactiepreizen van woningen. Alterra rapport 959. WUR-Alterra, Wageningen.
2. Jókovi E.M. & Luttik J., 2003. Rood en groen - Het combineren van verstedelijking en natuur in de praktijk; Wageningen, 2003.

AANBEVELINGEN

- Een deel van de investeringen in het groen wordt terugverdiend door een hogere waarde van het vastgoed, of bij publieke investeringen in het groen, door hogere belastinginkomsten (WOZ, woningwaardeforfait).
- Een aantrekkelijke woon- en werkomgeving is voor grote internationale bedrijven een van de afwegingsfactoren bij de locatiekeuze voor een nieuw te openen vestiging. Groen speelt voor de aantrekkelijkheid van de woon- en werkomgeving een belangrijke rol.

3. Wolfe, M.K., Mennis, J., 2012. Does vegetation encourage or suppress urban crime? Evidence from Philadelphia, PA. Landscape and Urban Planning 108(2-4):112-122.



Groen: meer dan mooi en gezond



Foto: Mooi wat plant groen.nl

BIODIVERSITEIT

Biodiversiteit staat voor de graad van verscheidenheid aan levensvormen. Veel verschillende soorten en typen groen in de stad, zorgen voor een hoge biodiversiteit. Hoe gevarieerder het aanbod aan groen, des te meer leven het aan zal trekken. Veel bestuivende insecten en een gevarieerd aanbod aan groen scheppen op hun beurt weer een voedselbron voor vogels en andere dieren. Bestuivers (en bestuiving) vormen dus een belangrijke schakel in ecosystemen en zijn daarmee essentieel voor de biodiversiteit. Veel bewoners waarderen de natuur in de stad. Hieraan geven ze uiting door het ophangen van nestkastjes, bijenhôtels en het bijvoeren van vogels in de winter.

DE WERKING VAN GROEN

- Een gevarieerde beplanting biedt volop mogelijkheden om de biodiversiteit in de stad te stimuleren. Met name de aanplant van pollen- en nectarrijke bomen, struiken en vaste planten is van belang voor bijen, vlinders en andere insecten. Daarnaast gedijen ook vogels en kleine zoogdieren beter in gevarieerd groen.¹
- In de stedelijke omgeving kunnen niet-inheemse plantensoorten een waardevolle aanvulling zijn die de diversiteit vergroten en het bloeiseizoen verlengen en daarmee de beschikbaarheid van voedsel voor insecten (bestuivers) vergroten.²
- Bij 10% groen kan de stad een goed leefgebied zijn voor vlinders en bijen, mits het groen gevarieerd is, voldoende voedsel biedt en als een netwerk verspreid door de stad aanwezig is.³

AANBEVELINGEN

- Ook dak en gevelgroen kunnen worden gebruikt om de diversiteit te vergroten; ook deze vormen van groen bieden voedsel en schuilgelegenheid aan insecten en vogels en tellen mee in het bovengenoemde percentage van 10%, en zijn bovendien geschikt om verschillende groene gebieden te verbinden.
- De Rooij³ heeft drie ecoprofielen opgesteld: voor de hommel, de zweefvlieg en pioniersoorten. Elk van de ecoprofielen stelt andere eisen. Om goed te functioneren moeten de diverse leefgebieden voor insecten met elkaar zijn verbonden.
- De afstanden tussen groene gebiedjes mogen niet groter zijn dan 500 meter en in het tussenliggende landschap moeten ook voedselbronnen voor insecten aanwezig zijn.

Bronnen:

1. Hoffman, M., 2010. Biodiversiteit in tuin en plantsoen. Uitgave PPH, Boskoop.
2. Salisbury, A., Armitage, J., Bostock, H., Perry, J., Tatchell, M. and Thompson, K., 2015. *Journal of Applied Ecology* 52, 1156–1164
3. Rooij, S. van, A. Cormont, W. Geertsema, M. Haag, P. Opdam, M. Reemer, R. Snep, J. Spijker,

E. Steingröver, A. Stip 2016. Een Bij-zonder kleurrijk landschap in Land van Wijk en Wouden; Handreiking 2.0 voor inrichting en beheer voor bestuivende insecten. Alterra, Wageningen UR. Groene Cirkels Rapport nr. 5..



Groen: meer dan mooi en gezond



GELUID

Vegetatie of groen is van groot belang voor de wijze waarop lawaai en geluidsoverlast afkomstig van met name verkeer en industrie wordt ervaren.

In de eerste plaats wordt door groen meestal als aangenaam ervaren geluid geproduceerd, zowel direct (ruisen) als indirect (vogels), dat lawaai deels maskeert. Daardoor en door de hogere (groene) kwaliteit van de omgeving, kan lawaai minder aandacht trekken en dus als minder hinderlijk worden ervaren. Groen kan dus voor minder geluidhinder zorgen.

Op het feitelijke geluidniveau van een lawaaibron heeft groen meestal geen grote invloed. Losse beplanting zal meestal geen hoorbare geluidsreductie veroorzaken. Om vegetatie te gebruiken voor geluiddemping is een zeer dichte beplanting nodig. Ook groene geluidschermen moeten goed dicht zijn.

MEER INFORMATIEBRONNEN

Dit document komt uit een serie van vijf documenten over de meerwaarde van groen in onze leefomgeving. De overige documenten gaan gericht in op de onderwerpen Wonen, Werken, Leren en Herstellen.

Er zijn veel toepassingsvoorbeelden en onderzoeken die de meerwaarde van groen tonen en bewijzen. Handige informatiebronnen zijn onder meer:

www.degroenestad.nl
www.wur.nl
www.royalfloraholland.com
www.groenkennisnet.nl

Heeft u specifieke vragen over bijvoorbeeld referentieprojecten of onderzoeksresultaten, dan kunt u deze rechtstreeks stellen via joop.spijker@wur.nl.

Groen succesvol en volwaardig toepassen

Groen: meer dan mooi en gezond



Groen verdient vanwege de vele positieve eigenschappen een voorname positie in de planning en budgettering. Onderstaande tips helpen leveranciers van groen om samen met de (potentieel) opdrachtgevers het groen een waardige positie te geven in onze direct leefomgeving.

BETROKKENEN

- Ieder project kent veel verschillende betrokkenen: gebruikers, investeerders, initiatiefnemers en allerlei anderen die hun invloed uitoefenen in het keuzeproces.
- Door deze groepen in kaart te brengen, kan de groenleverancier, eventueel samen met partners, mogelijke bezwaren wegnemen en de voordelen van groen verder op hun situatie toeschrijven.



TIPS

Ken het project met alle betrokkenen en met ieders randvoorwaarden. Bied een totaaloplossing, beperk risico's en onzekerheden en informeer over de te behalen meerwaarde door het groen:

- Breng problemen in kaart die door groen verminderd of opgelost kunnen worden. Dit is een belangrijke voorwaarde voor het verkrijgen van budget.
- Informeer de betrokkenen over onderzoeken en projecten die het beloofde resultaat bewijzen.
- Betrek en overtuig zo veel mogelijk betrokkenen. Hiermee wordt het draagvlak versterkt en het risicogevoel van de beslissers beperkt.
- Ontzorg de (potentieel) opdrachtgever en de uiteindelijk beheerder/gebruiker met een pasklare oplossing mét onderhoudsplan. Onduidelijkheid hierover remt de besluitvorming.
- Reken de complete initiële en doorlopende kosten voor. Ieder gevoel van verborgen onkosten, investeringen en werkzaamheden remt een akkoord.
- Laat betrokkenen het resultaat beleven door hen mee te nemen naar referentieprojecten.

VRAAG CREËREN

Hoe eerder de groenleverancier een rol aanneemt in het traject, hoe meer invloed hij kan uitoefenen op de prioriteit van het groen en dus op het beschikbare budget.

Bij startende projecten kunnen de opdrachtgever, architect of projectontwikkelaar benaderd worden. Of nog in een eerder stadium kunnen projecten zelf geïnitieerd worden door een behoefte te creëren. Dit kan door gebruikersgroepen (zoals bewoners- of patiëntenverenigingen) te informeren over de meerwaarde van groen.



DE
GROENE
STAD



Productschap  Tuinbouw

 **WAGENINGEN**
UNIVERSITY & RESEARCH

 **Royal
Flora
Holland**

de Groene Agenda is een programma van Royal FloraHolland, De Groene Stad en Wageningen University & Research. de Groene Agenda wordt mogelijk gemaakt door Productschap Tuinbouw en Topsector Tuinbouw & Uitgangsmaterialen.

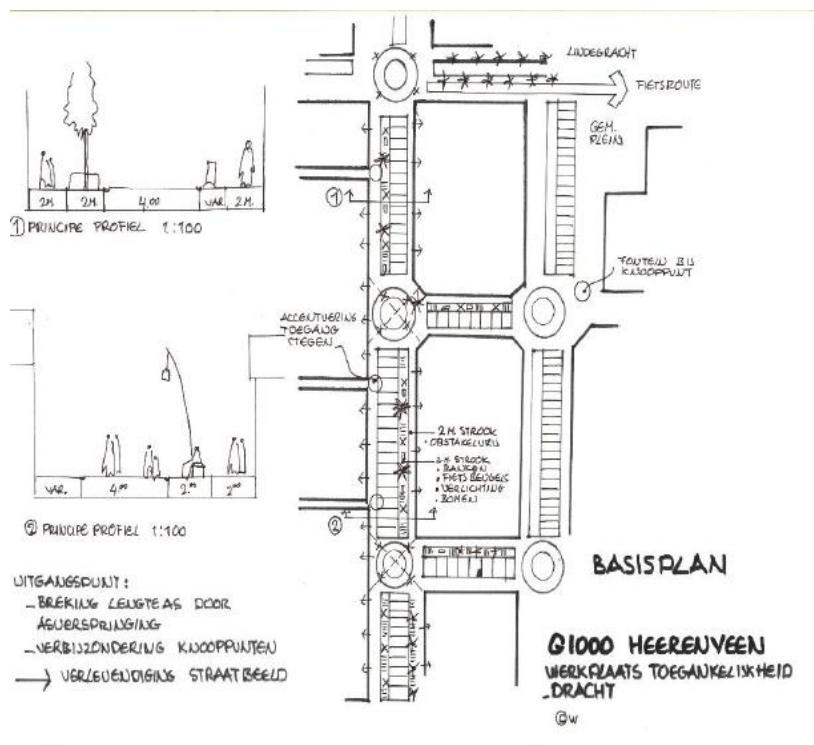
Werkplaats 7.1 Toegankelijkheid

Centrum Heerenveen....sfeervol en toegankelijk voor iedereen!

Maak het centrum van Heerenveen veilig toegankelijk voor voetgangers, fietsers en mensen met een beperking, maak het een sfeervol aantrekkelijk winkel- en verblijfsgebied, duurzaam en met een eigen identiteit.

**Ons voorstel:**

1. Realiseer een obstakelvrije zone langs de winkels ten behoeve van veilig lopen, ook voor mensen met een (visuele) beperking, kinderwagens, etc.
2. Zorg voor een veilige fietsroute buiten het winkelgebied met voorrang voor fietsers en goed georganiseerde grote fiets parkeerplaatsen aan de rand van het winkelgebied.
3. Stimuleer laden en lossen zo vroeg mogelijk in de ochtend. Onderzoek de mogelijkheden voor bevoorrading van de winkels via een overslagpunt aan de rand van het centrum met gecombineerd elektrisch vervoer naar en binnen het centrum.
4. Maak het winkelgebied aantrekkelijker
 - Doorbreek de lengterichting door as-verspringing en accentueer de knooppunten. Creëer stroken voor bankjes, bomen, beperkt aantal fietsen en uitstallingen
 - Verfraai de verbindingstegen, maak van de Romkessteeg een Passage met centrale verlichting en tzt een bredere verbinding (zoals Pleinweg)
 - Maak ergens een speelplaats voor kinderen, bv. op bredere Munniksteeg



Aandachtspunten en details

Onderhoudsarm ontwerp en onderhoud uitvoeren

Handhaven obstakelvrije
zone en laad/los tijden door
BOA's in overleg met
centrummanager

Bewegwijzing naar
bijzondere gebouwen,
locaties en centrum in/uit

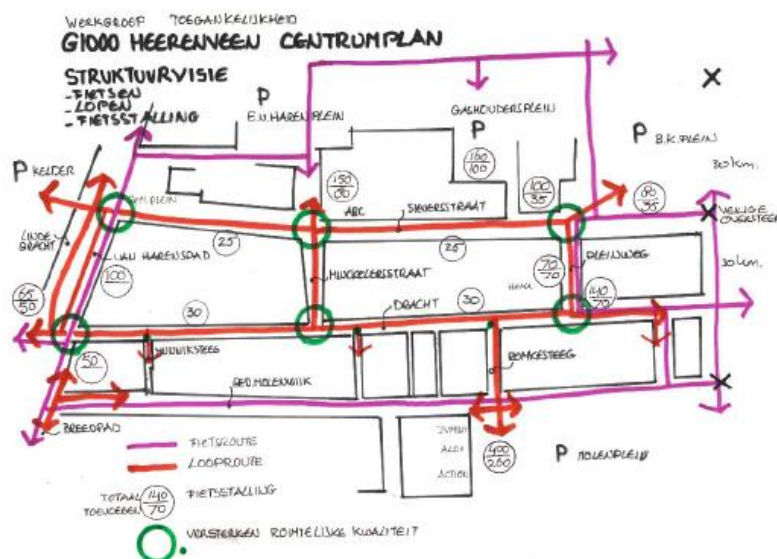
Veilig lopen in de Sieversstraat, dus daar niet fietsen tijdens openingsuren van de winkels net als op de Dracht

Zorg voor belijning en
markering voor mensen met
een visuele beperking
conform richtlijnen

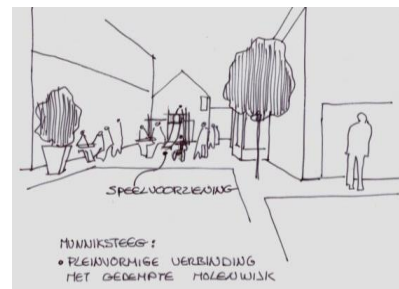
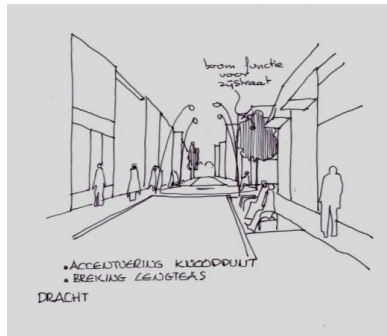
Ook op de gedempte
Molenwijk beperking van
laad en lostijden

Het aantal fiets
parkeerplaatsen van
effectief 550 verhogen naar
1300 (aantal fietsen op een
koude droge za. middag in
maart). Beperkt en kort fiets
parkeren op de Dracht

30 km zone ten zuiden van het Kuperusplein en een stukje Koornbeursweg met enkele zebra's en fietsers oversteekplaatsen en voorrang voor fietsers en voetgangers



Veilig lopen langs de winkels en veilig fietsen rond het winkelgebied



Een beter toegankelijk, sfeervol centrum met veel bezoekers die graag terug komen.

Ons voorstel elimineert de knelpunten die er nu zijn in loop- en fietsroutes en maakt het winkelgebied van Heerenveen veilig toegankelijk, sfeervol en aantrekkelijk voor iedereen.

De geschatte kosten zijn ongeveer 2 miljoen Euro (150 Euro per vierkante meter bestrating, info van A. Gout en 13500 m² geschat, dit is ongeveer 3 keer het oppervlakte van de Dracht).

De andere consequenties zijn het opofferen van een aantal (+/- 50) van de 1197 auto parkeerplaatsen voor de uitbreiding van het aantal fietsparkeerplaatsen van 550 naar 1300.

De rest van Heerenveen is sceptisch over het G1000 proces. Dit is dus DE KANS om draagvlak te veroveren!

Wij vragen de Burgerraad om ons voorstel te steunen door VOOR onze beslispunten te stemmen

De concrete actie die wij verwachten is dat de Gemeenteraad zich buigt over onze beslispunten en die van de andere werkplaatsen met een positieve grondhouding en besluit om stap voor stap elementen ervan uit te voeren.

Werkplaats 7.2 Verkeer

Centrum Heerenveen beter bereikbaar voor iedereen !

Het centrum veilig en goed bereikbaar per fiets, auto, bus en te voet.

In ons voorstel hebben wij ons gericht op **3 speerpunten**:

- I.** Een **veilige en complete fietsroute** in twee richtingen rondom het centrum, waardoor het centrum fietsvrij wordt en fietsers op minder plekken moeten oversteken.
- II.** **Vrij parkeren** buiten het centrum voor langparkeerders met een korte looproute naar het centrum.
- III.** Het **splitsen van het busstation** in 2 locaties aan de oost- en westkant van het treinstation, waardoor het busverkeer op de KR-Poststraat met 40% vermindert en er dus minder fijnstof wordt uitgestoten.

I. Fietsroute rondom het centrum van Heerenveen

1. Veilige fietsroute

De fietsroute loopt vanaf het station via Trambaan, Trambrug, Fok, Achter de kerk, Koemarkt en Lindegracht. In de bocht Fok/Achter de Kerk kan het huidige aantal fietsenrekken uitgebreid worden tot aan het Pannenkoekenschip. De eerste brug over de Lindegracht, vanaf de westzijde gezien, moet een fietsverbod krijgen, zodat de fietsers via de 2^e brug en het Gemeenteplein naar het van Harenplein rijden. Daarna gaat de route verder achter de BP-pomp langs naar het BK Plein. De in- en uitgang van dit plein tegenover de Coehoorn van Scheltingaweg wordt afgesloten voor autoverkeer.

Voor het veiliger maken van de fietsroute hebben wij gekozen voor het op verschillende plaatsen verdubbelen van het fietspad tot 2 rijrichtingen, om zo weinig mogelijk oversteekplekken te hebben. Het betreft het fietspad vanaf het station langs de zuidzijde van de Trambaan en de Trambrug. Dit heeft tot gevolg dat er een voetgangersbrug aan de zuidzijde van de huidige brug gemonteerd moet worden. Het dubbele fietspad over de brug moet dan ook fysiek gescheiden worden van de rijbaan, middels een speciaal hekwerk.

Ook het fietspad vanaf de Atalantastraat tot de westelijk uitgang van het BK Plein moet verdubbeld worden aan de noordzijde (pleinzijde) van de weg.

Vervolgens gaat de route verder via Koornbeursweg, de Fortuin, Molenplein en Gedempte Molenwijk naar het Breedpad. Hiermee is de fietsring rondom het centrum van Heerenveen compleet. Bovendien is het centrum dan fietsvrij.

De fiets-oversteek over de van Dekemalaan moet voor het veilig oversteken worden verhoogd.

2. Bewegwijzering

Voor deze fietsroute is een goede bewegwijzering noodzakelijk, zowel met borden als markering op de weg.

Het ANWB knooppuntennet zal ook hierop aangepast moeten worden, evenals de verwijzing naar de fietsenstallingen

3. Kosten

Het kostenoverzicht van de genoemde voorstellen:

• Verdubbelen van de fietspaden	€ 200.000,00
• Aanpassen Trambrug	€ 50.000,00
• Aanpassen oversteek van Dekemalaan	€ 15.000,00
• Bewegwijzering	€ 20.000,00

II. Optimaliseren van parkeren centrum Heerenveen

Om het huidige parkeren voor het centrum en de verkeersstromen te verbeteren moeten de onderstaande voorzieningen worden aangepast.

1. Locatie “vrij parkeren”

De bestaande locatie “vrij parkeren” voor het centrum is momenteel voorzien van een tijdelijke verharding geschikt voor ca 150 parkeerplaatsen. Om te kunnen voldoen aan een optimale parkeerplaats voor langdurig vrij parkeren voor bezoekers aan het centrum, moet deze parkeerplaats worden bestraat als een volwaardige parkeerplaats en op loopafstand liggen van het centrum.

De parkeerplaats is geschikt voor ca 300 auto's, waarvan 30 stuks parkeerplaatsen zijn voorzien van een oplaadstation voor elektrische auto's.

Voor een voetpad vanaf deze parkeerlocatie naar de Thorbeckestraat moet een voetgangersbrug worden geplaatst en een voetpad worden aangelegd. Via de Thorbeckestraat en het Van Harenplein is de Sieverstraat te bereiken en zijn de bezoekers in het centrum van Heerenveen. Op de oversteek met de Van Kleffenslaan moeten goede voorzieningen worden gemaakt om een veilige oversteek voor de voetgangers te garanderen.

2. Huidige parkeerpleinen

De huidige parkeerpleinen worden aangepast aan de gewenste situatie:

- Het parkeerplein van Harenplein kan vervallen ten behoeve van groenvoorzieningen, activiteiten en een aantal mindervalide parkeerplaatsen.
- Op de overige parkeerpleinen moeten voorzieningen worden getroffen voor voldoende mindervalide parkeerplaatsen, die voldoen aan de Integratie toegankelijkheid- IT standaard 2018 (E6 type).
- De ingang naar het BK Plein vanaf de Koornbeursweg ter hoogte van de Coehoorn van Scheltingaweg afsluiten voor autoverkeer. De toegang naar het BK Plein realiseren vanaf de Van Kleffenslaan (naast de BP pomp) en de uitgang via de westzijde van het plein naar de Koornbeursweg.

3. Bewegwijzering

Het parkeren naar het centrum van Heerenveen kan worden geoptimaliseerd door betere bewegwijzeringsborden voorzien van het Parkeer-Informatie-Systeem (PRIS)

- Het duidelijk aangeven van de parkeermogelijkheden bij de afslagen “Oranjewoud” en “Centrum”.
- Bewegwijzeringsborden naar de parkeerplaatsen “betaald parkeren centrum” en “(lang) vrij parkeren”, op de kruising K.R.Poststraat/Stadionweg en de kruising Stadionweg/Atalantastraat.
- Bewegwijzeringsbord op de kruising Atalantastraat/Abe Lenstra Boulevard naar de locatie “(lang) vrij parkeren”.
- Bewegwijzeringsborden naar de parkeerplaatsen BK- Plein, Gashoudersplein, Geerts Willigenplein en Molenplein, voorzien van PRIS (Parkeer Informatie Systeem).

4. Aanpassingen Koornbeursweg

Om een betere doorstroming van het autoverkeer te bewerkstelligen kan de rotonde bij de Koornbeursweg/Burgermeester Falkenaweg worden vervangen door een “ovonde” (ovale rotonde). De Koornbeursweg is hierdoor een betere doorgaande route naar de Atalantastraat en de snelweg A32 en omgekeerd.

Het autoverkeer op De Burg. Falkenaweg zal hierdoor verminderen.

5. Parkeergarage Burgermeester Kuperus-Plein

De parkeervoorzieningen op het BK-Plein ondergronds uitvoeren waardoor er een aantrekkelijk plein ontstaat met groenvoorzieningen en voor activiteiten. Bovengronds is dan nog ruimte voor enkele invalide parkeerplaatsen en een ruime (eventueel bewaakte) fietsenstalling.

6. Kosten

Het kostenoverzicht van de genoemde voorstellen:

- | | | |
|---|---|---------------|
| • Vrije Parkeerplaats, incl, voetgangersbrug en voorzieningen | € | 450.000,00 |
| • Aanpassingen huidige parkeerpleinen t.b.v E6 | € | 50.000,00 |
| • Bewegwijzering | € | 15.000,00 |
| • Aanpassing rotonde door ovonde | € | 140.000,00 |
| • Ondergrondse parkeergarage BK Plein (300 plaatsen) | € | 10.000.000,00 |

III. Opsplitsen busstation

1. Busstation oostzijde (bestaand)

Het huidige busstation van Heerenveen kan worden opgesplitst in een oost- en een westzijde.

De oostzijde blijft bestaan voor het busverkeer vanuit Drachten, Leeuwarden, de Knipe en de Q-liners vanaf de snelweg A32 via de K.R.Poststraat en het Fok.

Aan de westzijde worden bushaltes gerealiseerd voor het bussen vanuit Wolvega, Rottum, Joure en Oudehaske via de Haskeruitgang.

Hierdoor ontstaat er circa 40% minder busverkeer over de K.R.Poststraat, dus minder opstoppen bij de rotondes en een beperking van "fijnstofconcentratie".

Bovendien sluit dit plan goed aan op het voornemen van de gemeente en de provincie om het huidige busstation aan te passen.

-

2. Busstation westzijde

Op de bestaande P&R plaats kunnen bushaltes worden gerealiseerd voor bus-routes komende vanaf de Haskeruitgang. Hiervoor is voldoende ruimte aanwezig, aangezien de huidige P&R meestal maar voor 30% wordt gebruikt. De toegangsweg vanaf de rotonde Haskeruitgang zal moet worden aangepast als aanrijroute voor de bussen in de nieuwe situatie.

De tunnel onder het spoor is reeds aanwezig en kan dienst doen voor de verbinding van de oost- en westzijde van het station. De parkeervoorzieningen voor fietsen aan beide zijden van het station zijn ruim voldoende.

3. Bewegwijzering

De bewegwijzering moet voor de nieuw situatie worden aangepast. Er moet een duidelijke verwijzing komen waar de bussen/lijnen aankomen en vertrekken.

Dit kan duidelijk boven de trappen naar de tunnel (en eventueel ook daarin) worden aangegeven. De bestaande verwijzingen zullen hierop ook moeten worden aangepast.

4. Kosten

De kosten om dit plan te realiseren zijn:

- | | | |
|-----------------------------------|---|------------|
| • Aanleg bushaltes voor de bussen | € | 300.000,00 |
| • Bewegwijzering | € | 15.000,00 |

Werkplaats 8. Activiteiten

Mensen maken het centrum

Werkplaats activiteiten 13-5-2019

De aanwezigheid van mensen is de grote aantrekkingskracht van een centrum. Onze voorstellen zijn gericht op het organiseren van meer activiteiten, sport en spel én een goede promotie daarvan om mensen naar het centrum te trekken en (langer) te laten blijven.

Visie

We willen meteen aan de slag met een bruisend centrum; een centrum waar altijd iets te **beleven** is, voor zowel jong als oud, een centrum dat uitnodigt om te verblijven, elkaar te ontmoeten, of gewoon naar anderen te kijken. Het centrum moet de **huiskamer** en een verbindende kracht in Heerenveen zijn. Een plek waar het fijn is om te zijn, voor en door mensen. We denken dat de werkelijke aantrekkingskracht van het centrum namelijk de aanwezigheid van **mensen** is. Denk aan het lege terras waar niemand als eerste gaat zitten. Het succes van het centrum zit niet alleen in een mooie inrichting (de 'hardware'), maar vooral in het programma en de organisatie (de 'software'). Geïnspireerd op de uitspraak van de Deense architect Jan Gehl: 'de grootste attractie van de stad zijn mensen'.

'Het centrum als de huiskamer van Heerenveen'

Om dit te bereiken moet het centrum van Heerenveen een scala van **activiteiten**, aanleidingen en plekken bieden, die mensen naar het centrum trekken, maar hen vervolgens ook verleiden om (langer) te blijven. Wij hebben ons daarbij gericht op activiteiten. Activiteiten kunnen een groot effect hebben, terwijl ze relatief simpel te organiseren zijn, de mogelijkheid bieden om te experimenteren, geen grote investeringen vragen, en iedereen er bij te betrekken is. En niet op de laatste plaats: we kunnen er nu **meteen mee beginnen**. Het gaat daarbij niet om alleen grote evenementen, maar ook om kleine aanleidingen die altijd aanwezig zijn. We hebben langs de volgende lijnen gedacht:

1. *Organisatie van kleinere en aanvullende activiteiten in het centrum*
Het centrum moet steeds (kleinere) activiteiten bieden die leven in de brouwerij brengen en er voor zorgen dat mensen. Het programmeren en plannen vraagt organisatiecapaciteit.
2. *Inzetten op promotie voor centrumactiviteiten*
De uitspraak 'in Heerenveen is nooit wat te doen of te beleven' is eigenlijk niet houdbaar. Er wordt veel georganiseerd maar het blijkt lastig om aandacht te krijgen. We hebben daarom een voorstel rondom **promotie** uitgewerkt, aanvullend op de bestaande organisatie 'n Gouden Plak, website en agenda. Hiervoor is budget nodig.
3. *Organiseren van een sportmarkt in centrum, gekoppeld aan de nationale sportweek.*
Binnen het aanbod van grotere georganiseerde activiteiten en evenementen in het centrum missen we sport en de connectie met sportstad, met name gericht op het meedoen van volwassenen. We stellen daarom een **sportmarkt** voor, gekoppeld aan de nationale sportweek.
4. *Organiseren van spelmiddagen op de koopzondagen*
We vinden dat er met name te weinig is voor kinderen en spelen en daarom hebben we een voorstel uitgewerkt voor **spelmiddagen** op koopzondagen. We hebben ons daarbij bewust niet gericht op de inrichting en speeltoestellen, omdat dit ook bij andere werkplaatsen aan bod komt.

'Voor en door Heerenveners'

Organiseren activiteiten

Het centrum is nu vooral op winkels en horeca gericht. Dat biedt mogelijkheden om op een terras te zitten, etalages te kijken en dat het regelmatig gezellig druk is. Maar daar buiten is weinig te beleven. Dit zou anders moeten zijn: zitten, spelen, water om naar te kijken of om mee te spelen, beeldende kunst, een podium voor straatartiesten, mensen kijken. Kortom, vooral de pleinen moeten veel meer **aanleidingen bieden** voor activiteiten en verblijven. Naast de inrichting, zoals banken en andere plekken om te zitten en naar te kijken, vraagt dit een scala aan kleinere, tijdelijke, experimentele en/of terugkerende activiteiten; de markt, spelmiddagen, tentoonstellingen (gevels leegstaande panden), straatartiesten, etc. Het gaat om activiteiten die steeds kunnen veranderen, maar steeds voor leven in de brouwerij zorgen en gericht zijn op de hele bevolking. Ze zijn vooral gericht op het laten ontstaan van een gezellige sfeer en aanleiding om nog wat langer

te blijven. Uitgevoerd kunnen ze door een brede groep van zowel professionals als vrijwilligers, verenigingen, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Bedoeling is uitdrukkelijk dat ook de organisaties en inwoners van Heerenveen de ruimte krijgen om zich te laten zien. Het is daarom belangrijk om deze activiteiten tussen de grotere evenementen te plannen en daarmee een doorlopend programma te krijgen. Hiervoor is organisatie nodig die aanjaagt en coördineert, aanvullend op de huidige beschikbare organisaties van ondernemers, centrumpromotie, gemeente en sportstad. We vinden dat deze taak bij de gemeentelijke organisatie hoort. Dit vraagt een budget voor de organisatie als wel het organiseren van de activiteiten. De kosten voor activiteiten zelf kunnen relatief laag blijven. Ons voorstel is gericht op drie jaar. We stellen voor gedurende deze periode jaarlijks te monitoren en te evalueren of de activiteiten het gewenste effect hebben op de levendigheid en kwaliteit van het centrum en hoe zij door de bezoekers en gebruikers van het centrum worden beleefd. Op basis van de resultaten kan dan worden bepaald op welke manier de organisatie en promotie van het centrum weer wordt doorgezet.

De grootste attractie zijn mensen

Promotie

We startten met het gevoel dat er weinig te doen is in het centrum van Heerenveen. Dat blijkt eigenlijk niet te kloppen. Er worden behoorlijk wat grotere evenementen georganiseerd. Het blijkt echter lastig om de aandacht en daarmee ook bezoekers te trekken. De concurrentie is groot. Sportstad, 'n Gouden plak en centrummanager werken samen, maar met beperkte (financiële) middelen. De evenementen en activiteiten zijn vrijwel allemaal gratis, waardoor het beschikbare budget in de organisatie van de evenementen gaat en er (te) weinig overblijft voor promotie. We doen daarom de volgende voorstellen:

- *Eén complete en herkenbare agenda.* Het is nu niet gemakkelijk om uit te vinden wat er in Heerenveen te doen is. Er zijn de website van 'n Gouden Plak, de agenda in de Heerenveense Courant en van Groot Heerenveen. Er staan borden langs de weg en de entrees. Geen van allen geeft een compleet overzicht of kijkt wat verder vooruit. Ze zijn sterk afhankelijk van het melden van activiteiten door de organisatoren. We pleiten daarom voor één zo compleet mogelijke **agenda** met één herkenbare uitstraling en een duidelijk profiel. Deze kan dan zowel op de website als in de krant(en). Ook hier roepen we op om breed te kijken en aandacht te hebben voor de kleine dingen die het centrum voor de Heerenveener aantrekkelijker maakt, zodat zij zelf ook actief het centrum gaan promoten. Er wordt al gewerkt aan het versterken van het gebruik van **sociale media**. Door de ondernemers, maar ook anderen in Heerenveen te mobiliseren om te delen op sociale media kan het bereik sterk worden vergroot. Denk bijvoorbeeld ook aan een instagram-account dat steeds na een maand wordt doorgegeven aan iemand anders.
- *Budget voor promotie van centrumactiviteiten.* Het budget voor promotie komt nu voor het overgrote deel van de ondernemers, via de reclamebelasting. Logischerwijs zijn daarom de activiteiten gericht op het vergroten van de trekkracht van het centrum, meer bezoekers en verhogen besteding. Hierdoor ligt de nadruk op grotere activiteiten. We vinden de promotie van het winkelgebied op deze manier te eenzijdig. We willen een bruisender centrum vooral ook voor de inwoners van Heerenveen zelf, waar ontmoeting en beleving voorop staat. Ook het binden van de eigen inwoners en de lokale koopkracht is economisch relevant. Dit betekent een grotere **structurele gemeentelijke bijdrage** om het bredere maatschappelijke en economische belang voor de inwoners te dienen.
- *Een herkenbaar schema.* Als inwoner kijk je natuurlijk lang niet altijd in een agenda voor je naar het centrum gaat. Kleinere activiteiten zijn ook lastig te promoten. Het is niet de enige reden waarom mensen naar het centrum komen. We denken daarom dat voor een programma in het centrum de continuïteit en de kracht van de herhaling belangrijk is. We stellen voor een jaarprogrammering te ontwikkelen met een vast ritme en thema's. Daar richt de promotie zich op, waar binnen het programma steeds inhoudelijk kan **wisselen en verrassen**. 'Spelen op koopzondagen' is zo'n ritme. Het programma gaat er van uit dat er op bepaalde dagen steeds iets te doen is, waarbij de thema's zich herhalen in vaste weken. Wij denken daarbij aan thema's als muziek, cultuur/kunst, culinair/food, sport/spelen etc. Natuurlijk passen de grotere evenementen in dit schema, zoals het uitfestival, night of the koemarkt, turfstekersmarkt. Maar waar ruimte is vullen kleinere activiteiten binnen hetzelfde thema het schema op. Deze herhaling moet goed zichtbaar zijn in de agenda. Dit betekent dat dergelijke, kleine activiteiten ook zo in de agenda in algemene termen kunnen worden opgenomen; 'muzieksomervrijdag-avonden', 'speelzondagen', 'kunst- en cultuurweekenden', etc.

Wat is een sportstad zonder sportmarkt?

Veel mensen hebben een passie voor sport! Waar de één van voetbal houdt, wil de ander het liefste tennissen. Wat de mensen gemeen hebben is dat zij van hun sport genieten door lid te zijn van een vereniging. Heerenveen heeft veel sportverenigingen en wij vinden dat deze zich met trots mogen

presenteren aan de inwoners van Heerenveen. Om dit te doen willen wij een 'uitmarkt' organiseren voor alle sportverenigingen waarin men kan laten zien hoe leuk de sport en de vereniging is die de sporters verbindt. De sportmarkt is gekoppeld aan de nationale sportweek.

Om de sportmarkt aantrekkelijk te maken willen we de verenigingen vragen om alles uit de kast te trekken om de bezoekers te inspireren; de voetbalvereniging kan bijvoorbeeld een toernooi hooghouden opzetten, de roeivereniging een 100m roeien en de ijshockey een prijs uitloven voor wie het hardst de puck weg kan schieten. Daarnaast zijn er nieuwe en onbekende sporten waar mensen wellicht kennis mee kunnen maken. Het is belangrijk dat de bezoekers van de sportmarkt de sport zelf kunnen beleven en op deze manier enthousiast worden. Mensen komen in contact met de sport en kunnen in de week er na nog een proeftraining volgen. De drempel om zich in te schrijven bij een van de sportverenigingen wordt daarmee zo laag mogelijk. Onderdeel van de sportweek kan een afsluitend feest zijn om alle vrijwilligers van de verenigingen te bedanken. De sportmarkt sluit aan bij 'scoren voor gezondheid' dat al vanuit de gemeente Heerenveen wordt georganiseerd.

Wat brengt het Heerenveen?

- Aansluiting op gemeentelijk beleid voor gezondheid, sport en bewegen 'scoren voor gezondheid';
- Een activiteit voor de eigen inwoners van Heerenveen, aansluitend op al bestaande activiteiten rondom sport voor kinderen en senioren.
- Mogelijkheid voor sportverenigingen om zichzelf en hun sport te promoten.
- Koppeling met de nationale sportweek (september);
- Aandacht voor de inzet van veel eigen vrijwilligers
- Verbinding tussen Heerenveen-centrum en sportstad.
- Versterkt het profiel van de sportstad Heerenveen.

'Meteen aan de slag'

Spelen op gemeenteplein

Naast een enkel speeltoestel is er weinig speelruimte of -aanleiding in het huidige centrum. We willen daarom spelmiddagen introduceren in het centrum, bijvoorbeeld op het gemeenteplein. Inspiratie kwam daarbij van 'spelen op de brink' in Deventer. Het moet zorgen dat er ook voor kinderen meer te beleven valt in het centrum.

Wat stellen we ons voor? Beginnen met minimaal zes spelmiddagen op koopzondagen in de zomer, maar misschien op termijn wel het jaar rond en veel meer zondagen. Elke middag is anders; steeds spelen, maar steeds anders. Denk aan bouwen met reuzelego of -blokken, gezelschapsspelletjes in het groot, of een spelencompetitie, springkussens en trampolines, een escaperoom of hindernisbaan, skelters, waterspelen, etc. Het kan worden aangevuld met sport, denk aan bootcamp, calistenics, yoga of clinics van andere sporten. Het zijn geen demonstraties, de middagen zijn gericht op zelf spelen. De organisatie van de middagen is steeds in handen van een andere partij, waardoor de tijdbelasting voor een ieder relatief klein is. Dit kunnen verenigingen zijn, zoals scouting, buurt- of sportvereniging of andere vrijwilligers, maar ook een school of een ondernemer. Het brengt een activiteit voor kinderen om actief aan deel te nemen en voor andere bezoekers meer levendigheid. Het is een relatief goedkope activiteit. We gaan uit van vrijwilligers, maar er is een werkbudget nodig om bijvoorbeeld materiaal te huren en verzorging van de vrijwilligers. Wij gaan uit van gemiddeld € 500 per spelmiddag.

Kosten

De kosten van de bovengenoemde voorstellen ramen we op:

€ 30.000,-	Enmalig projectbedrag om te komen tot één agenda en een nieuwe opzet voor de programmering.
€ 20.000,-	Jaarlijkse aanvullende bijdrage van de gemeente Heerenveen aan de marketing- en promotie van centrumactiviteiten (en het centrum als geheel).
3 x € 65.000,-	Budget voor drie jaar van € 65.000 per jaar voor de ondersteuning van organisatie en programmering van activiteiten in het centrum. Dit budget is als volgt opgebouwd: € 30.000,- voor personele capaciteit, organiseren/programmeren € 20.000,- ten behoeve van uitvoering activiteiten € 10.000,- ten behoeve van uitvoering en organisatiekosten sportmarkt € 5.000,- ten behoeve van de uitvoering en organisatiekosten spelmiddagen

Werkplaats 9. Verbinden

Dromen – Verbinden – Vragen - Toekomst

Verbinden...

De Werkplaats Verbinden, heeft haar aandacht gericht op verbinden als functie van een centrum. Het verbindt mensen. Niet alleen dat mensen er naar toe gaan en verblijven, maar ook de woonfunctie is uitdrukkelijk noodzakelijk.

Langs wegen en paden. Het biedt ontmoeting, het (dorps-) stadsplein als fysieke ontmoetingsplaats. Maar we hebben ons ook verdiept in wat de aantrekkingskracht van een centrum is. Dat is volgens ons gelegen in de herkenbaarheid, de verbinding met de historie. Dat bepaalde ook de afbakening en waar volgens ons de focus moet liggen. Dat is het gebied van het historisch gezien oudste deel van Heerenveen. Daar laat de geschiedenis zich zien.

Tussen het Geert Willigenplein en het NS station vinden we de aantrekkelijkste stukken van het centrum. Sommige zijn van zichzelf al goed en andere verdienen (veel) aandacht. Door onze plannen wordt meer beleving in het centrum bereikt, en krijgt het historische centrum haar natuurlijke functie terug. De aantrekkelijkheid zal afstralen op het winkelgebied. Zeker als de verbinding tussen het historische deel en het winkelcentrum met zorg wordt aangepakt.

Hoe willen we verbinden?

In een vlekkenplan zijn die plaatsen met kansen aangeduid, die zorgen voor meer verbinding.



A.



A. Geert Willigenplein – Cultuurhuis, ontmoeten, zorgen en verzorgen

Locatie KPN-gebouw aan Geert Wilgenplein. Hier denken we aan een Cultuurhuis, een plek voor meer ontmoeting in het centrum. Een gebouw voor ook voor zorgen en verzorgen. Door vergrijzing zal in toekomst meer zorg nodig. Hierdoor ontstaat extra belasting bij het ziekenhuis. Controles en in take gesprekken kunnen buiten het ziekenhuis plaats vinden. Verder biedt het gebouw mogelijkheden voor verwerkingsbijeenkomsten, bibliotheek, ontmoeting, koffietafel en vergaderingen (slide 11).



B. Verbindende Schoolsteeg – overkappen, wanden openwerken en verlichten

De Schoolsteeg wordt als onveilig en ongezellig ervaren. Door hem te overkappen en de wanden open te werken zal de beleving positiever worden ook een andere aankleding/ verlichting kan de sfeer hier verbeterd worden (slide 12 en 13).



C. Gemeenteplein - verlichten plein en toegangsstraten

Een stadsplein heeft sfeer, ook dat verdient aandacht, het geldt ook voor de routes er naar toe. Suggesties zijn in sfeerbeelden weergegeven (slide 13). Er ontstaat een gezellige, warme sfeer, ook op de avond.



D. Ernst van Harenplein – parkeren vervangen door cultuurpark

Het Museum Heerenveen is niet goed herkenbaar door de geparkeerde auto's op het Ernst van Harenplein. Door de parkeerplaatsen te vervangen door een cultuurplein/park vormt het een geheel met het Museum Heerenveen. Het bezoek aan het museum begint al in het gebied ervoor. Suggesties zijn in sfeerbeelden weergegeven (slide 14)



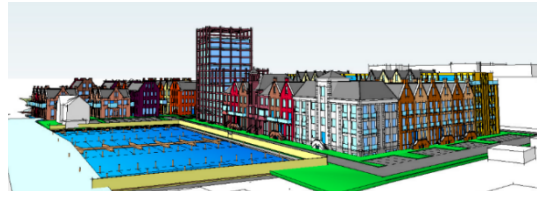
E. Oenemapark/Breedpad/De Kolk – realisatie van openluchttheater en podium

Heerenveen is ontstaan op deze plek en een ideale plek voor een (tijdelijk) podium. Door de faciliteiten van het Posthuis Theater te gebruiken is het eenvoudig te realiseren. De naast gelegen horeca kan hier goed op inspelen. Suggesties zijn in sfeerbeelden weergegeven (slide 15). Door deze functie toe te voegen wordt een van de mooiste plekken van Heerenveen meer beleefd.



F. Arriva locatie – saneren vervuilde grond, herontwikkeling woon-haven

Gaande van Station naar stad, zien we het historische, monumentale Zuurkoolpakhuis en voor ons een haven op het oude Arriva-terrein. In Nederland ontleen veel steden hun aantrekkingskracht aan de aanwezigheid van (vaar-) water. Heerenveen kan daar ook gebruik van maken, vandaar dat we de mogelijkheden van een haven graag onderzocht zouden zien. Suggesties met de mogelijke bebouwing en passantenhaven aldaar, mede ter realisatie van de exploitatie worden in de presentatie gevisualiseerd (slide 16 t/m 24). Het terrein wordt schoner en er ontstaat een meer bewoonbaar centrum, met 170 extra woningen en 50 ligplaatsen.



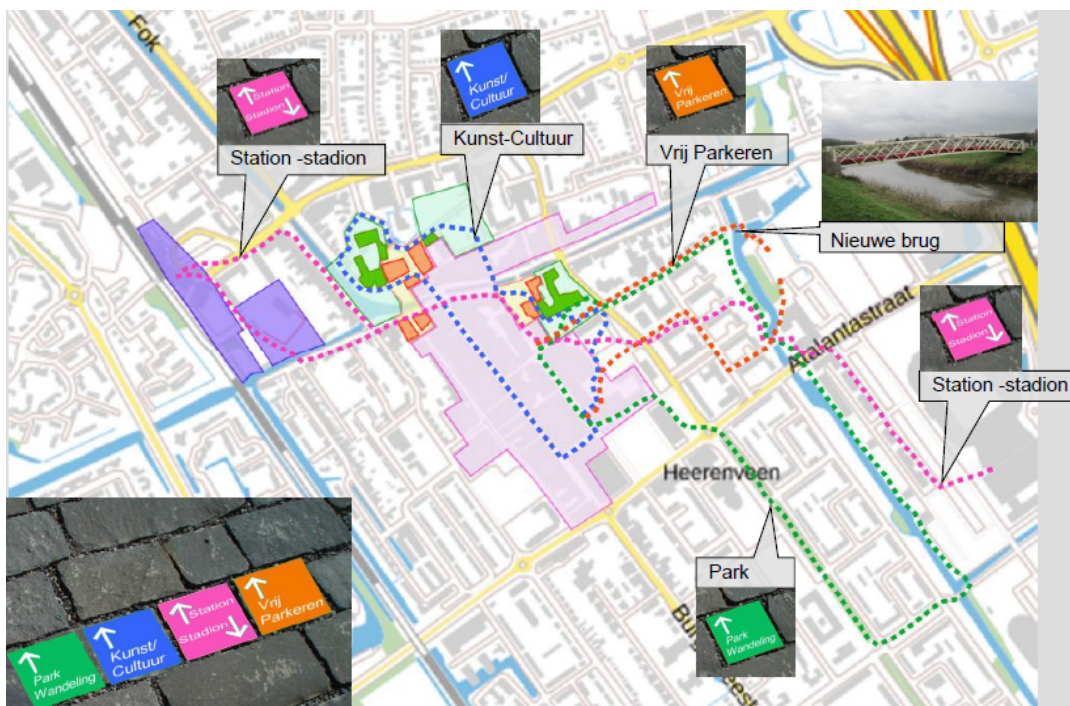
G. NS station en busstation – herontwikkelen nieuwe stationsgebouwen

Het treinstation is een entree van de stad. Velen komen daar binnen en vertrekken er ook. Het zou de moeite waard zijn om dit ook in vorm, in sfeer en allure zichtbaar te maken. We zien in de bestaande situatie een nogal “unheimisch” gebied, zowel voor de trein- als voor de buspassagiers. Gelukkig zien we ook bij de OV-maatschappijen de behoefte om de stations niet alleen een face lift te geven, maar een ingrijpende aanpak (slide 27 en 28). Wij zien voor Heerenveen graag een integratie van de verschillende OV-maatschappijen daar (slide 26). De bezoeker krijgt een waardig welkom, de K.R. Poststraat wordt minder belast met busverkeer. Fietsenstallingen worden gerealiseerd onder het gebouw, dus geen overlast van fietsen rondom het station.



H. Centrum – Walk of Fame (Feen) - Wandelroutes

Om de verbinding tussen de verschillende plaatsen te markeren, hebben we wandelroutes ontworpen, elk met een eigen thema (slide 29 t/m 33). De verbindende wandelroutes maken ontspannen wandelen in het centrum mogelijk.



Wat dragen de voorstellen bij?

Alle voorstellen dragen bij aan meer beleving, gezelligheid en sfeer in het centrum. Vanaf het station voelt de bezoeker en inwoner zich verwelkomd in het centrum en via plekken die beter met elkaar verbonden zijn wordt het centrum beleefd en ontdekt.

Wat zijn de kosten?

A = Geert Wilgenplein - Cultuurhus	(Kosteloos - financiert zichzelf)	0
B = Schoolsteeg		50.000 - 500.000
C = Gemeenteplein- Verlichting straten en pleinen		125.000
D = Ernst van Harenplein - Parkeren vervangen door kunstcultuurpark		150.000 - 550.000
E = Oenemapark/ Breedpad - Openlucht theater/ podium		100.000 - 300.000
F = Arriva terrein - Woon-haven (Kosteloos - financiert zichzelf)		0
G = NS-station en busstation (Kosteloos - financiert zichzelf)		0
H = Centrum - Walk of Fame (fean) - Wandel routes		<u>80.000</u>

Totale investering ligt tussen de 500.000 - 1,5 miljoen.

*De kosten afhankelijk van het ambitie niveau van gemeenteraad.

Wat zijn de consequenties?

De investeringen die we voorstellen betreft betaalbare investeringen. Het KPN gebouw wordt vervangen door een gebouw met functie voor het centrum, verplaatsing van KPN is daarvoor noodzakelijk. Door het Ernst van Harenplein te veranderen in cultuurplein vervallen 79 stuks parkeerplaatsen. De Arriva locatie wordt gesaneerd en betrokken bij het centrum. Er wordt een mooie haven gerealiseerd, belangrijk voor een impuls voor het watersporttoerisme. Het busstation dat nu als onveilig wordt beleefd, wordt vervangen door een veilig station, een visitekaartje dat de bezoeker verwelkomt in Heerenveen.

Wat stellen wij voor?

1. Ontwikkel een plan voor een cultuurhuis, met bibliotheek, ontmoetingsplek, en plek voor zorg en verzorgen op de locatie van het KPN gebouw aan het Geert Willigenplein.
2. Maak van de Schoolsteeg een verbindingssteeg met beleving door overkapping, openwerken wanden, verlichting en aankleding;
3. Maak een verlichtingsplan voor het Geert Willigenplein en de toegangsstraten die zorgen voor een ware beleving van het plein in de avond;
4. Realiseer een cultuurpark/plein voor het museum op het Ernst van Harenplein;
5. Realiseer een openluchttheater/podium bij het Oenemapark/De Kolk/Breedpad;
6. Ontwikkel het Arrivaterrein tot woon-haven gebied;
7. Herontwikkel het stationsgebied met nieuwe stationsgebouwen tot een gebied met allure, dat de bezoeker welkom heet en natuurlijk naar het centrum leidt;
8. Realiseer 4 verbindende thema wandelroutes door het centrum.

Werkplaats 10. Winkels

WINKEL-8 Heerenveen

toekomstbestendig, compact en aantrekkelijk

Met een centrum, waarin de winkels zijn geconcentreerd in de straten, die samen een 8 vormen, wordt een toekomstbestendig, compact en aantrekkelijk winkelcentrum gerealiseerd. Door krachten te bundelen kan optimaal worden samengewerkt vanuit de kracht van de 8.

Algemeen

Het centrum van Heerenveen heeft een regiofunctie, mede doordat de winkels in dorpskernen zijn verdwenen. Qua centrumgebied is Heerenveen vergelijkbaar met Sneek en Drachten. Voor een dagje winkelen, waarvoor het centrumgebied van Heerenveen qua aard en omvang niet toereikend is, is men vaak bereid om iets verder te reizen, zoals bijvoorbeeld naar Leeuwarden, Groningen en Zwolle of zelfs verder. Voor de dagelijkse/wekelijkse inkopen wordt vanuit diverse plaatsen in de regio ook uitgeweken naar plaatsen als Wolvega, Joure en Gorredijk. Factoren, die belangrijk zijn in deze keuze zijn beleving, bereikbaarheid, uniciteit en gratis parkeren.

De positie van de supermarkten in Heerenveen is goed en toekomstbestendig. Het centrumgebied in de huidige opzet is dit niet. Door veranderend koopgedrag, vooral de groei van online kopen, is de vraag naar winkeloppervlak sterk afgenomen. De komende 10 jaar zal dit naar schatting met nog eens 15-20 % afnemen. Groeiende leegstand leidt tot verpaupering van het centrum en dat is funest voor de overblijvende winkels. Leegstand substantieel terugdringen vraagt om ingrijpende keuzes. Het zal compacter en aantrekkelijker moeten. Centraal staat dan ook de keuze voor de winkel-8.

Noodzakelijke keuzes:

- Inrichten op: **beleven, recreëren en ontmoeten**
- Compacter door te concentreren wat er is
- Versterken ondernemerschap en samenwerking ondernemers
- Verbeteren marketing

Uitgangspunten voor het centrumgebied zijn:

- Compact en aantrekkelijk winkelgebied
- Gunstig ondernemersklimaat voor winkeliers, horeca en vastgoedeigenaren
- Aangenaam woon- en leefklimaat voor omwonenden in en direct rondom het centrum
- Uitnodigende ontmoetingsplaats

Huidige situatie centrumgebied

- Toenemende leegstand
- Grijze stenen massa
- Overlast van fietsers en bezorgauto's in het centrumgebied
- Rommelig door promotieborden/reclameborden
- Verschillende openingstijden/deelname koopzondag
- Uitgestorven winkelstraat
- Markt niet één geheel

Potentie en kansen voor het centrumgebied

- Goede routing
- In basis een goed winkelgebied
- Centrale ligging; ook vanuit omliggende dorpen goed bereikbaar (regiofunctie)
- Naamsbekendheid Heerenveen als sportstad

Voorstellen

De realisatie van de winkel-8 staat centraal in de voorstellen van de werkplaats winkels. Om te werken aan een toekomstbestendig, aantrekkelijk en sfeervol centrum is er echter meer nodig. Vanuit de focus bij de winkels zijn er dan ook aanvullende voorstellen geformuleerd, die hieraan bijdragen.

Om te komen tot een compact en aantrekkelijk winkelgebied voor iedereen, waar het plezierig vertoeven, werken en wonen is, stellen wij het volgende voor:

1. Compacter centrum

- Concentratie van de winkels in het centrum langs de zogenoemde 8
De Dracht, Sieverstraat, Mincklerstraat, Pleinweg, Lindegracht
 - Behoud van de winkelcentra De Greiden en De Akkers in huidige opzet
 - In de aanloopstraten naar het centrum ruimte voor musea en cultuur en kunst
 - Nieuwe horecagelegenheden stimuleren naar het gebied Lindegracht (verbinding vergroten met winkelcentrum)

Hoe:

- Regelgeving (bestemmingsplan, leegstandsverordening)
- Bewustwording bij vastgoedeigenaren
- Stimuleringsfonds (Stimuleringsregeling binnenstad Assen kan als voorbeeld dienen)

2. Beheersing leegstand

- Tijdelijk inrichten van etalages door:
 - Scholen uit Heerenveen
 - Cultuur; musea en kunstenaars uit de Gemeente Heerenveen
 - Etaleren van producten van lokale bedrijven
 - Bestickeren van de etalageruimten (kunst, informatie, humor)
 - (Extravagante) pop-up stores
 - Handhaving onderhoud (schone ramen)

Hoe:

- Enthousiasmeren en verenigen van vastgoedeigenaren (platform gemeente, makelaars, vastgoed)
- Makelaar(s) inschakelen voor (tijdelijke) oplossingen
- Fonds voor financiering tijdelijke voorzieningen en compensatie tijdelijk beschikbaar stellen pand (onderdeel van stimuleringsfonds)

3. Diversiteit in aanbod

centrum gebied aantrekkelijk voor alle gezinsleden, jong en oud

- Nieuwe markten aanboren
- Culinair straatje (bakker, slager, kaas, groente, streekproducten, et cetera)
- Innovatie/technische mogelijkheden (product aan de man brengen door in de winkel te werken met innovatieve en technische opties)
- Ambachten terug in het centrum

Hoe:

- Actieve rol door de gemeente in het werven van nieuwe bedrijven
- Goed (digitaal) informatiepakket met diverse data om ondernemers te enthousiasmeren
- Faciliteren van ondernemers door inzet van inspiratoren en experts

4. Plan markt centraal

- Centreren van de markt op Gemeenteplein, Van Harenspad, Overkluizing en Lindegracht
 - Versterken van het centrumgebied
 - Meer beleving realiseren
 - Optimaal gebruik parkeergarage

Hoe:

- Contacten leggen met betreffende partijen

5. Openingstijden

- Dezelfde openingstijden; uitgezonderd buitengebied en supermarkten
- Koopzondag; alle winkels open

Hoe:

- Verenigen van de ondernemers; eventueel met inzet van een externe adviseur

6. Plan promotie

- Eén website voor Heerenveen
 - info over winkels, horeca, (sport)activiteiten, cultuur, evenementen
 - Samenhangende promotie
- Actief op social media
- Gratis Wifi in het centrumgebied
- Klantenbindingssysteem

Hoe:

- Inzet van deskundigen (marketing- en communicatie adviseur, tekstschrijver, fotograaf, et cetera)
- Samenwerking met Gouden Plak

7. Bundelen van krachten (samenwerking)

- Optimaliseren van de samenwerking tussen vastgoed, ondernemers en Gemeente Heerenveen

Hoe:

- Functie centrummanager versterken (actualiseren functieprofiel en uitbreiden van de formatie)
- Bestuur centrummanagement installeren (bestaande uit vertegenwoordigers: winkeliers, horeca, ambulante handel, vastgoedeigenaren, gemeente, centrummanager). Stichting Centrummanagement Hoogeveen kan als voorbeeld dienen.
- Gezamenlijke visie, meerjarenplan en plan van aanpak opstellen onder leiding van een externe deskundige

Investing

Om de voorstellen te realiseren gaan we uit van een bedrag ad € 275.000,-. Dit bedrag is exclusief het stimuleringsfonds. Voor het stimuleringsfonds gaan we uit van een bedrag ad € 1.000.000,-.

Wij verwachten dat gelden gegeneerd kunnen worden vanuit:

- Oprichten Bedrijven Investeringszone (BIZ)
- WiFi4EU (initiatief voor gratis Wifi op openbare plaatsen)
- Ondernemers Gemeente Heerenveen (sponsoring)

Wat levert het op

In gesprekken met ondernemers, centrummanager, bezoekers van het centrumgebied en leden van andere werkplaatsen hebben wij het beeld gekregen, dat het voorstel voorziet in een behoefte om het winkelgebied van Heerenveen ook in de toekomst te laten voorzien in een (regio)functie. Een sfeervol en gezellig centrumgebied, dat aantrekkelijk is voor alle leeftijden.

Vraagstelling

Wij verzoeken u akkoord te gaan met de voorstellen, zoals omschreven. Breng daarom een positieve stem uit.

Beslispunten voor de Burgerraad

zaterdag 25 mei 2019

Werkplaats 2. Faciliteiten

Beslispunten over fietsstallingen:

De fiets is belangrijk en een gewenst vervoermiddel om mensen naar het centrum van Heerenveen te brengen. Ook bij het stallen van de fiets moet de fietser zich gastvrij onthaald voelen.

2.1. Overdekte fietsstallingen

Zorg in het vernieuwde centrum van Heerenveen voor overdekte fietsstallingen nabij de supermarkten

2.2. Laadvoorzieningen fietsen

Zorg in het vernieuwde centrum van Heerenveen voor fietsstallingen met laadvoorzieningen nabij horecagelegenheden.

Beslispunten over spelen:

Spelen bevordert ontmoeting en verblijf in het centrum en draagt bij aan een gastvrij centrum.

2.3. Uitnodigende speelplekken

Ontwerp in het nieuwe centrum 'spontane uitnodigende speelplekken'

2.4. Multifunctionele objecten

Maak objecten multifunctioneel door bijvoorbeeld een schaakbord te verwerken in een bankje.

Beslispunten over bankjes:

Prettige en gezellige zithoeken bevorderen een gastvrij Heerenveen.

2.5. Zitplek om te ontmoeten

Maak in het centrum van Heerenveen voldoende zitplekken die niet alleen als rustpunt dienen maar door vorm, opstelling en uitstraling ook bijdragen aan ontmoeting.

2.6. Vormgeving bankjes

Sluit bij de vormgeving van bankjes aan bij de historische plaats in het centrum (turfbankjes langs de Lindegracht en turf op het gemeenteplein).

Beslispunt over watertappunten:

Bij een gastvrij Heerenveen horen minimaal 2 openbare tappunten voor veilig en schoon drinkwater op centrale plekken in het centrum.

2.7. Drinkwater tappunten

In het ontwerp van het nieuwe centrum minimaal twee drinkwater tappunten opnemen.

Beslispunten over toiletten:

Toegang tot een toilet kan een verblijf in het centrum een stuk aangenamer en voor sommigen zelfs mogelijk maken. Een gastvrij gebaar met een glimlach. Zo doen we dat in Heerenveen.

2.8. Hogenood App

Heerenveen sluit zich aan bij de Hogenood App

2.9. Aan de slag!

Ondernemers en gemeente gaan actief aan de slag met deze gastvrijheid

Werkplaats 3. Historisch Waterverbindend Heerenveen

Het doel van de werkplaats is een aantrekkelijk Heerenveen door waterwegen, water en land te verbinden om voor de eigen inwoners en bezoekers een aantrekkelijk en langer verblijf te genereren. Dit willen we bereiken door het centrum van Heerenveen weer bevaarbaar te maken.

3.1 (Her)plaatsen van twee historische bruggen

Hoofdbrug tussen Dracht en Vleesmarkt

Garstenbrug tussen Van Kleffenslaan en Nieuwstraat

Werkplaats 4. Ontmoeten

"Nooit alleen in 't ♥ van Heerenveen"

4.1 Aanpassingen Station

Het aanleggen van een bloemenparkje met zitgelegenheid

Het plaatsen van een opvallend kunstwerk en een informatiepaneel.

4.2 Aanpassingen Herenwal:

Onze werkplaats wil van de Herenwal graag verblijfsgebied maken voor fietsers en voetgangers.

Laden en lossen blijft mogelijk, maar het doorgaande verkeer gaat eruit.

De huidige brug richting Breedpad wordt een fiets- en voetgangbrug.

Om het gebied aantrekkelijker te maken willen we een verlaagde promenade aanleggen langs het water en een hardhouten walkingfloor. Aanleggen met een boot blijft mogelijk.

4.3 Aanpassingen Amelius van Oenemapark:

Gratis recreëren aan picknicktafels

Minder steil maken van de kade

Klein podium

Contouren van de Kruiskerk realiseren in Corten staal

4.4 Aanpassingen Geerts Willigenplein:

De huidige weg (verlengde van de Krugerkade) er dwars doorheen willen we verwijderen opdat het geheel één park wordt.

Sporten en bewegen stimuleren voor jong en oud door het plaatsen van buitenfitnesstoestellen en een skatebaan.

Zitgelegenheid voor gratis recreatie

4.5 Aanpassingen Schoolsteeg:

Herstraten, aankleden met kunst, verlichting en verticaal groen.

4.6 Aanpassingen Gemeenteplein

Aanleggen trapsgewijs plateau aan het water

4.7 Aanpassingen Ernst van Harenplein

Parkeerplaatsen verwijderen

Het park/plein aankleden met groen en bestrating

Een buitenpodium realiseren

Kunstobjecten plaatsen die tevens als bankje of speelobject gebruikt kunnen worden

Een speelfontein plaatsen

4.8 Realiseren De Friese Markthal

Deze Friese markthal vormt de verbinding tussen het Gemeenteplein en het Ernst van Harenplein. De Markthal is te gebruiken voor markten, tentoonstellingen, evenementen en een zitgelegenheid.

De Friese Markthal wordt geheel zelfdragend tussen en langs de gebouwen voorzien van glas.

Aankleden met bijzondere verlichting, verticaal groen en ruimtelijke- en glaskunst

Ingang creëren naar de Heerenveense School om toegang te krijgen tot een broedplaats voor bedrijvigheid en creativiteit, startups en werkplaatsen

Werkplaats 5. Cultuur verbindt

Ons voorstel luidt: "Verbindt cultuur"

5.1. Cultuurhuis, -bureau en -park

Vestig in/om De Heerenveense School een **Cultuurhuis** met een **Cultuurbureau** en een groen **Cultuurpark** waar alle culturele partners samenwerken en de inwoners en bezoekers met cultuur in aanraking kunnen komen en beleven. Daartoe worden ook verrassende **Cultuurroutes** aangelegd die de mensen informeren en tegelijkertijd (ver)leiden om het cultuurhart in het centrum van Heerenveen te bezoeken.

Werkplaats 6. Groen

6.1 Groenvisie

Stel de lange termijn groen visie “van groeikern naar groen kern” vast

6.2 Groen paragraaf in plannen

Schrijf voor alle ruimtelijke plannen een groen paragraaf voor waarin beschreven wordt wat groen bijdraagt aan het menselijk welbevinden, biodiversiteit, flora en fauna en klimaatadaptatie

6.3 Budget ‘Centrumgroen’

Verhoog met 20.000 euro jaarlijks het budget voor aankleding van het centrum voor o.a. bloembaskets, watertappunten, prullenbakken en bankjes

6.4 Groene uitstraling centrum

Stel een uitvoeringsplan op voor herinrichting van alle bestrating in het centrum met als doel te komen tot een vriendelijk groen uitstraling

6.5 Vergroenen daken en gevels

Stel subsidies ter beschikking voor het vergroening van daken en gevels

6.6 Investeer in groen

Stel voor de invoering van de hoofdthema's € 500.000,- beschikbaar voor vergroening 'stenen eruit groen erin', € 300.000,- voor het aanbrengen van 100 bomen in het centrum en € 500.000,- voor het aanbrengen van verticale geveltuinen op het moderne gedeelte van het gemeentehuis.

Werkplaats 7.1 Toegankelijkheid

7.1.1 Veilig lopen

Realiseren van een obstakelvrije zone langs de winkels, daarbij rekening houdend met mensen met een visuele en/of andere mobiliteit beperking conform richtlijnen en rekening houdend met mensen met kinderwagens, etc.

7.1.2 Veilig fietsen

Realiseren van een veilige fietsroute net buiten het winkelgebied met voorrang voor fietsers, dit betekent ook niet fietsen in de Sieversstraat tijdens de openingstijden van de winkels. Fors uitbreiden van het aantal fietsparkeerplaatsen aan de rand van het winkelgebied, goed georganiseerd en aantrekkelijk, zodat iedereen er graag zijn/haar fiets stalt.

7.1.3 Veilig oversteken

Verander de weg ten zuiden van het Kuperusplein en aansluitend een stuk van de Koornbeursweg tot aan de rotonde Dekemalaan in een 30 km zone met enkele oversteekplaatsen voor fietsers en voetgangers, waar fietsers en voetgangers voorrang hebben op autoverkeer.

7.1.4 Laden en lossen

In overleg met directbetrokkenen (een afvaardiging van winkeliers en van de bezoekers/ consumenten) de laad- en lostijden in het centrum beperken om overlast te voorkomen en de winkelstraten toegankelijker te maken. Ontwikkel een visie op termijn voor bevoorrading van de winkels via een overslagpunt aan de rand van het centrum met gecombineerd elektrisch vervoer naar en binnen het centrum.

7.1.5 Aantrekkelijk winkelgebied

Doorbreek de lengterichting van de twee lange winkelstraten en accentueer de knooppunten, creëer stroken voor bankjes, bomen, een beperkt aantal fiets parkeerplekken, enkele uitstallingen en sfeerverlichting. Verfraai een aantal verbindingstegen en maak ergens een speelplek voor kinderen.

7.1.6 Bewegwijzering

Zorg voor goede bewegwijzering, ook vanuit de omgeving, naar bijzondere gebouwen en locaties en het centrum in en uit, zodat iedereen gemakkelijk vindt wat hij zoekt en wellicht nieuwe dingen ontdekt.

7.1.7 Uitvoering/onderhoud

Zorg voor onderhoudsarm ontwerp en voer daar waar nodig onderhoud meteen uit zodra een defect is vastgesteld, om het risico op struikelen en vallen te beperken.

7.1.8 Handhaaf

Handhaaf afgesproken regels op een vriendelijke en duidelijke manier, ook die ten aanzien van obstakelvrije zones langs de winkels en geldende laad en lostijden voor toelevering aan winkels om de toegankelijkheid voor iedereen te waarborgen.

Werkplaats 7.2 Verkeer

Centrum Heerenveen beter bereikbaar voor iedereen! Het centrum veilig en goed bereikbaar per fiets, auto, bus en te voet.

Overzicht van de kosten van onze voorstellen:

I. Fietsroute rondom het centrum

• Verdubbelen van de fietspaden	€ 200.000,00
• Aanpassen Trambrug	€ 50.000,00
• Aanpassen oversteek van Dekemalaan	€ 15.000,00
• Bewegwijzering	<u>€ 20.000,00</u>
	€ 285.000,00

II. Optimaliseren parkeren

• Parkeerplaats, incl, voetgangersbrug en voorzieningen	€ 450.000,00
• Aanpassingen huidige parkeerpleinen, E6	€ 50.000,00
• Bewegwijzering	€ 15.000,00
• Aanpassing rotonde door ovonde	<u>€ 140.000,00</u>
	€ 655.000,00

Ondergrondse parkeergarage BK Plein (300 plaatsen) € 10.000.000,00

III. Opsplitsen busstation

- Aanleg bushaltes voor de bussen € 300.000,00
- Bewegwijzering € 15.000,00
- € 315.000,00

De genoemde kosten zijn excl. BTW

De beslispunten Verkeer:

7.2.1 Fietsroute centrum

Een veilige en complete fietsroute in twee richtingen rondom het centrum, waardoor het centrum fietsvrij wordt en fietsers op minder plekken moeten oversteken.

7.2.2. Vrij parkeren

Vrij parkeren buiten het centrum voor langparkeerders met een korte looproute naar het centrum.

7.2.3. Busstation splitsen

Het splitsen van het busstation in 2 locaties aan de oost- en westkant van het treinstation, waardoor het busverkeer op de KR-Poststraat met 40% vermindert en er dus minder fijnstof wordt uitgestoten.

Werkplaats 8. Activiteiten

Mensen maken het centrum: De aanwezigheid van mensen is de grote aantrekkingskracht van een centrum. Onze voorstellen zijn daarom gericht om mensen naar het centrum te trekken en (langer) te laten blijven. Dit door activiteiten, sport en spel en een goede promotie.

Toelichting beslispunt Budget Promotie:

De promotie en marketing ligt nu op de (financiële) schouders van de ondernemers. Door structureel bij te dragen vanuit de gemeente/gemeenschap van Heerenveen ontstaat ruimte voor vernieuwing en het promoten van een meer algemene en bredere programmering. Het is niet de bedoeling een nieuwe organisatie op te zetten, maar juist versnippering op te heffen en tot één samenhangende promotie te komen onder de vlag van 'n Gouden Plak. Daarom is er een eenmalig budget om deze verbeterslag uit te voeren, aanvullend op het al gepresenteerde meerjarenplan.

Kosten: € 30.000,- éénmalig voor het verbeteren van de opzet van de agenda en programmering ('n Gouden Plak) en € 2.000,- jaarlijkse aanvullende bijdrage van de gemeente Heerenveen aan het marketing- en promotiebudget 'n Gouden Plak.

8.1 Budget promotie

De gemeente draagt structureel bij aan de promotie van het centrum van Heerenveen.

Toelichting besispunt Budget Activiteiten:

Voor een aantrekkelijk en bruisend centrum zijn mensen nodig. Verrassende activiteiten trekken mensen naar het centrum en zorgen dat ze langer blijven. Deze activiteiten moeten worden gepland en geprogrammeerd. Uitgevoerd kunnen ze door een brede groep van zowel professionals als vrijwilligers, Heerenveense inwoners, verenigingen, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Zij kunnen zich zo ook laten zien. Dit vraagt een budget voor de organisatie en de uitvoering van de activiteiten.

Het voorstel is in eerste instantie voor drie jaar. Daarna moet worden geëvalueerd of de activiteiten het gewenste effect hebben en op welke manier de organisatie van activiteiten in het centrum kan worden voortgezet.

In ons voorstel zijn twee concrete ideeën voor activiteiten opgenomen, namelijk een sportmarkt en spelmiddagen.

Kosten:

Budget voor drie jaar van € 65.000 per jaar voor de ondersteuning van organisatie en programmering van activiteiten in het centrum.

Dit budget is als volgt opgebouwd:

€ 30.000,- voor personele capaciteit, organiseren/programmeren

€ 20.000,- ten behoeve van uitvoering activiteiten

€ 10.000,- ten behoeve van uitvoering en organisatiekosten sportmarkt

€ 5.000,- ten behoeve van de uitvoering en organisatiekosten spelmiddagen

8.2 Budget activiteiten

De gemeente stelt voor drie jaar een budget beschikbaar voor de organisatie, programmering en uitvoering van activiteiten in het centrum. Na drie jaar volgt een voorstel tot vervolg op basis van een evaluatie.

Werkplaats 9. Verbinden

9.1 Postkantoor wordt Cultuurhuis

Ontwikkel een plan voor een cultuurhuis, met bibliotheek, ontmoetingsplek, en plek voor zorg en verzorgen op de locatie van het KPN-gebouw aan het Geert Willigenplein.

9.2 Schoolsteeg - verbindingssteeg

Maak van de Schoolsteeg een verbindingssteeg met beleving door overkapping, openwerken wanden, verlichting en aankleding;

9.3 Verlichtingsplan Geert Willigenplein

Maak een verlichtingsplan voor het Geert Willigenplein en de toegangsstraten die zorgen voor een ware beleving van het plein in de avond;

9.4 Cultuurpark/plein

Realiseer een cultuurpark/plein voor het museum op het Ernst van Harenplein;

9.5 Openluchttheater/podium

Realiseer een openluchttheater/podium bij het Oenemapark/De Kolk/Breedpad;

9.6 Herontwikkeling Arriva-terrein

Ontwikkel het Arriva-terrein tot woon/haven gebied;

9.7 Herontwikkeling Stationsgebied

Her ontwikkel het stationsgebied met nieuwe stationsgebouwen tot een gebied met allure, dat de bezoeker welkom heet en natuurlijk naar het centrum leidt;

9.8 Wandelroutes centrum

Realiseer 4 verbindende thema wandelroutes door het centrum.

Werkplaats 10. Winkels

10.1 Compact centrum

Oprichten van een stimuleringsfonds voor realisatie van een compacter centrum

10.2 Tijdelijke invulling leegstaande panden

Oprichten van een financieringsfonds om tijdelijke voorzieningen voor leegstaande panden te realiseren

10.3 Promotie centrum

Promotieplan voor promoten centrum en aantrekken nieuwe ondernemers

10.4 Zaterdagmarkt

Centreren van zaterdag-markt op Gemeenteplein, Van Harenspad, Overkluizing en Lindegracht

10.5 Centrumoverleg

Het organiseren van 1 centrumoverleg tussen vastgoedeigenaren, ondernemers en gemeente